

Zmagovalci v borbi in delu

Govorili so, z realizmom, da se jim je včasih zdela borba kot »juriš na nebo« — nemogoča. V razgrabljeni domovini, pod najzloglasnejšimi divizijami raznih osvajalskih vojsk, brez orožja v rokah in bret izgleda na pomoč od zunaj, je nekaj več kot 10 tisoč jugoslovanskih komunistov 4. julija 1941 odločilo: z akcij sabotaž je potrebno preiti v osvobodilno vojno.

Tega dne, po končani seji partijskega politbiroja, je bil z Dedinja v Beogradu — iz hiše, katere sosed je bil glavni okupatorski komandant — poslana direktiva s podpisom Tita: »...V borbo!«

Skoraj štiri leta je okupator omogočil nešteto priložnosti, da je Titova vojska vedno znova dokazala, da je vendar včasih tudi nemogoče — mogoče. Užice, Sutjeka, Kozara, Neretva, Drvar... Kot zmagovalna armija je izšla iz borbe naša vojska s 50 divizijami in več kot 800.000 borcev.

Zgodovine o vojni se še pišejo. Vse pa morajo odgo-

voriti na vprašanje: Kje so korenine uspeha, ko je pravzaprav vse bilo — proti njej? Tudi tisti, ki to naredijo z odporom, morajo priznati, da je treba pričeti ravno pri tistih deset tisoč komunistih, pri njihovi neuklonljivi enotnosti in veri v narod.

Trdna vez borcev NOB z narodom se je utrjevala z doslednim uresničevanjem programske orientacije KPJ. Z njeno pomočjo so borci že takoj na začetku doumeli, da se ne borijo samo proti sovražniku ampak tudi za nov družbeni red, za korenito spremembo družbe.

Borci se svojim idealom niso izneverili niti po že končani vojni: prvi so pristopili k obnovi porušene domovine, prvi so se borili za nove odnose v družbi — za samoupravljanje. Na nek način je ta borba v miru še pomembnejša; skupaj z novim rodом so postavili temelj nečemu, v kar danes verjamejo tudi izven naših meja in se za te ideale borijo naprej.

STALIŠČA

konferenca OOZS GIP Gradis o vključevanju delovne organizacije GIP Gradis v mednarodno delitev dela (na osnovi posveta z dne 17. 5. 1979).

Idejna izhodišča pri vključevanju v mednarodno delitev dela

— V naši vsakdanji aktivnosti na področju gospodarskih odnosov s tujino moramo izhajati s pozicij naše neuvrščene mednarodne politike ter si prizadevati, da bo ta kvaliteta vključena tudi v širša prizadevanja za vključevanje slovenskega gospodarstva in gradbeništva v mednarodne gospodarske odnose.

— Pri nastopu na tujih tržiščih, predvsem v deželah v razvoju, ne moremo posegati za izkoriščevalskimi metodami in načini ter se moramo z našim nastopom na teh tržiščih vključevati v boj za pravičnejše mednarodne ekonomske odnose.

— Pri delu v tujih državah morajo naši delavci vselej zastopati neodvisno socialistično Jugoslavijo ter njeno neuvrščeno politiko ter čuvati ugled, ki si ga je Jugoslavija v boju za nove, pričavnejše mednarodne ekonomske odnose pridobila.

Organiziranost za nastop na zunanjih tržiščih, s poudarkom na deželah v razvoju

— Organiziranost na področju gospodarskih odnosov s tujino je

nujno vključevati v razprave o nadaljnjem razvoju samoupravne organiziranosti delovne organizacije GIP Gradis.

— Podpiramo organiziranje posebne temeljne organizacije za izvajanje poslov zunanjetrgovinskega prometa (predstavnštva, delovne enote, povezovanje in sodelovanje z drugimi organizacijami in skupnostmi itd.).

— Samoupravna organiziranost delavcev v domovini mora upoštevati in vključevati tudi pospeševanje gospodarskih odnosov s tujino.

— Vzporedno z organiziranostjo za učinkovitejši nastop na zunanjih tržiščih moramo reševati tudi kadrovska vprašanja.

— Pri razvijanju odnosov v mednarodni menjavi je potrebno enakopravno obravnavati vse dejavnosti v okviru GIP Gradis ter zagotoviti njihov enak položaj pri nastopu na zunanjih tržiščih.

Pridobivanje del — komercialna aktivnost, ki je pogojena z organiziranostjo v širšem pomenu

— Če pojmuje naše sodelovanje v mednarodni delitvi dela kot eno primarnih nalog v prihodnjem obdobju, bomo morali to vprašanje enakovredno obravnavati na vseh ravneh naše organiziranosti, to je od temeljne organizacije do delovne organizacije (in širše).

— V delovni organizaciji moramo doseči, da bo v ustreznih institucijah republike začet in izveden postopek za večje vključevanje slo-

venskega gradbeništva in s tem naše delovne organizacije v mednarodne odnose na osnovi neposrednih meddržavnih dogovorov, saj ugotavljamo, da je slovensko gradbeništvo doslej bilo premalo vključeno v ta način vključevanja v mednarodno menjavo.

— Podpiramo vključevanje v mednarodno delitev s celovito ponudbo s tem, da k sodelovanju pritegnemo tudi tiste organizacije, ki bi na osnovi naših projektov sodelovale pri izvajanju investicijskih del v tujini s svojimi proizvodi in storitvami. Zato se zavzemamo za širše, predvsem vertikalno, povezovanje in nastop na zunanjih tržiščih.

Kadrovska problematika na področju gospodarskih odnosov s tujino

— Zastaviti moramo konkretno aktivnost, da dosežemo določen vpliv na izobraževalni proces delavcev, ki naj bi sodelovali pri naporih naše delovne organizacije in slovenskega gradbeništva nasploh, za večje vključevanje na mednarodno tržišče.

— Prav tako, kot moramo enotno reševati organizacijska vprašanja, mora biti dosežena tudi enotnost pri zagotavljanju ustreznih kadrov za delo v tujini. To bomo dosegli le ob ustreznem odnosu vseh odgovornih upravnih in samoupravnih dejavnikov, predvsem pa tistih, ki doslej niso kazali pravega razumevanja za reševanje teh vprašanj.

— Ne glede na konkretno samoupravno organiziranost delavcev GIP Gradis bo moral biti temelj kadrovskega zadovoljevanja dela v tujini le samoupravno dogovorjena kadrovska politika in odgovorno obnašanje vseh samoupravnih in političnih dejavnikov. Predvsem bo potrebno zaostri odgovornost in obveznost delavcev, ki imajo najodgovornejše naloge na področju mednarodne menjave.

— Pri prevzemanju del na zunanjih tržiščih (dežele v razvoju), bomo morali stremeti za tem, da bomo na teh tržiščih uveljavljali naša strokovna jedra, medtem ko bomo ostalo delovno silo pridobivali v domačih deželah v skladu z opredelitvami iz 1. točke teh stališč.

— V samoupravnih aktih bomo morali konkretno opredeliti vprašanja, ki so povezana z odhodom na delo v tujino in to problematiko vključevati tudi v sistem delitve

Informiranje v procesu mednarodne delitve dela

— V procesu informiranja je potrebno zagotoviti nenehno rast zavednosti, usposobljenosti in znanja s področja mednarodnih odnosov in mednarodne menjave dela.

— Nadaljnja pomembna naloga informiranja je, kako poglobiti in utrditi interes delavcev v tem, da je delo v tujini sestavni del našega celokupnega dela, ki ga moramo obravnavati enakovredno z delom v domovini, mogoče pa mu včasih dati tudi večji poudarek.

— V procesu samoupravnega odločanja je pomembno, kako bomo delavce v tujini pravočasno in dobro informirali o dogajanjih v domovini in na zunanjih gradbiščih, ki lahko odločilno vplivajo na njihov družbenoekonomski položaj. Ta naj bi praviloma vselej bil odvisen od doseženega dohodka, pa naj je ta dosežen v tujini ali doma.

— O rezultatih dela v tujini je potrebno tudi tekoče informirati delavce v domovini ter na ta način poglobljati njihov interes za vključevanje v mednarodno menjavo na eni strani in tudi zagotoviti njihov vpliv na ustvarjanje in delitev dohodka v okviru samoupravnega urejanja odnosov v mednarodni menjavi.

Neposredne naloge sindikata

— Zagotoviti primerno večjo zavzetost pri obravnavanju mednarodne problematike in informiranje delavcev o mednarodnih vprašanjih ter o družbenoekonomskih gibanjih v svetu.

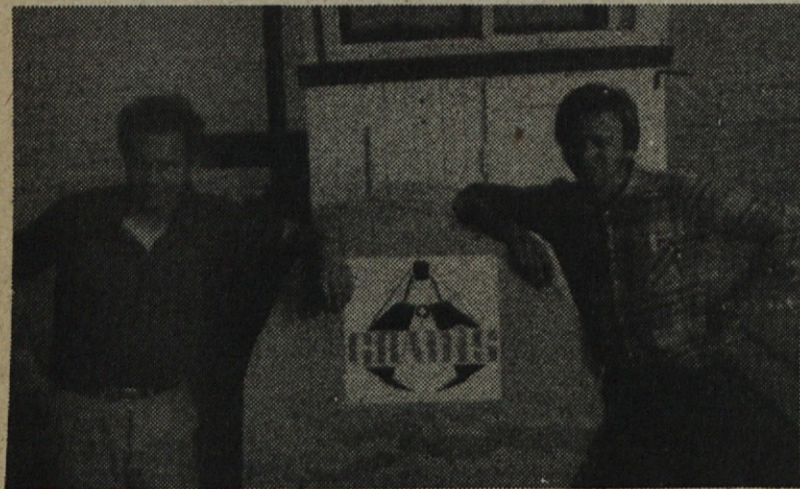
— Delavcem je potrebno prikazati ekonomski in politični pomen našega dolgoročnega gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju.

— Podpirali bomo vključevanje naše delovne organizacije v mednarodno delitev dela s posebnim poudarkom na sodelovanju z deželami v razvoju.

— Podpirali bomo samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje s ciljem, da se poveča gospodarsko sodelovanje naše delovne organizacije z deželami v razvoju.

— Zavzemali se bomo, da bo sodelovanje z deželami v razvoju ustrezno opredeljeno v razvojnih programih delovne organizacije in TOZD.

— Zagotavljali bomo ustrezno samoupravno in sindikalno organiziranost in delovanje naših delavcev

Dva vodja sektorjev Petek in Tomažin v Amari

V Novih Jaršah stoji prva računalniško vodena betonarna v Jugoslaviji

BETON PO ŽELJI

Uvajanje aktivnega računalniškega nadzora je pri nas še redkost. Vendar so se stvari tudi na tem področju nekoliko le premaknile. Veliko zaslugo pri tem imajo tudi Gradisovi pobudniki in inovatorji. V sodelovanju z inštitutom Jožef Štefan in Industrijsko montažnim podjetjem so razvili računalniško krmiljeno betonarno, prvo v Jugoslaviji. Ta dosežek ni pomemben le s tehnološke plati, temveč je dober primer povezovanja proizvodnje in znanosti.

Izdelavo prve domače konstrukcije avtomatike za aktivni nadzor delovanja betonarne, ki vsebuje mikror računalniški sistem je omogočila Raziskovalna skupnost Slovenije in Ljubljanska banka v okviru dogovora »o skupnem financiranju vključevanja domačih inovacij — raziskovalnih dosežkov v proizvodnjo in delovne procese, ki prispevajo

k povečanju družbene produktivnosti dela».

Materialno opremo za to betonarno so izdelali v konstrukciji in obratih Industrijsko montažnega podjetja TOZD TEN v Ljubljani, na inštitutu Jožef Štefan pa so izdelali programsko opremo. Po preizkusu v laboratorijskem pogonu je bila avtomatika vključena na betonarno, ki so jo izdelali Kovinski obrati v Ljubljani.

Mikror računalniški sistem deluje kot programator tehnološkega postopka za pripravo betona. Operator ima možnost, da preko komandne plošče nastavlja razne sestavine betona in druge parametre, ki jih zahteva tehnologija in so odvisni od željenih kvalitiet betona. S tem se optimira ekonomičnost proizvodnje in upošteva razlika v kakovosti surovin. Pričakovani ekonomski učinek lahko dosežemo na dva načina in

sicer v proizvodnji večje količine betonarn z domačo avtomatsko opremo. Na drugi strani pa bo dosežen učinek z manjšim številom izmetnih sarž, z numerično registracijo kom-

ponent, lažjim nadzorom kakovosti, bolj humanimi delovnimi pogoji in s hitrim prilagajanjem receptov optimalnemu procesu.

C. Pavlin

Navzočim je o delovanju in prednostih računalniško vodene betonarne spregovoril D. Uran, dipl. ing.

Inovacijska veriga Gradisu

Priznanje »Inovacijska veriga«, ki ga podeljujeta Raziskovalna skupnost Slovenije in Ljubljanska banka, je letos podeljeno Gradisu. Priznanje je predal tovarišu Pečenko Borisu, direktorju ROS, predstavnik Ljubljanske banke tovariš Dušan Marinšek, svetnik LB.

Ta slovestnost je bila v Novih Jaršah v Ljubljani ob prikazu delovanja prve računalniško vodene betonarne pri nas. Prav zaradi iniciativ in dosežkov pri razvoju in izdelavi tehnoloških novosti, konkretno pri razvoju prve domače betonarne z računalniškim krmiljenjem je to priznanje poleg Industrijsko montažnega podjetja in inštituta Jožef Štefan prejel tudi Gradis.

cp

»Inovacijsko verigo« je v imenu Gradisa sprejel direktor ROS Boris Pečenko

Prva domača, z računalnikom vodena betonarna, stoji v novih Jaršah v Ljubljani

STRELI V ŠELOVI GRAPI

Djuro Djaković in Nikola Hečimović

Pred petdesetimi leti so žandarji protiljudskega režima stare Jugoslavije, na duhu pri Ostrem vrhu v Šelovi grapi zahrbtno ubili organizacijskega sekretarja CK KPJ Djuro Djakovića in sekretarja Rdeče pomoči za Jugoslavijo Nikola Hečimovića.

Ta gnusni zločin je takrat odjeknil po vsem naprednem svetu. Resnica je kaj kmalu prišla na dan. Ti streli v gluho noč so takrat pomenili triumf takratnih oblastnikov. Toda ne za dolgo. Vsa napredna javnost je obsojala ta zločin.

Da je resnica o tem krutem uboju

prišla kaj kmalu na dan, ima velike zasluge prav zagrebški odvetnik dr. Polit.

»Lahko me ubijete, ne samo preganjate, toda delavski razred bo vseeno bil razredni boj, ki bo trajal tako dolgo, dokler bo trajala razredna vladavina in razredna družba«, je v takratnem glasilu »Metalški radnik« zapisal Djuro Djaković. To je bilo leta 1927.

Zagrebški »Jutranji list« pa je 22. aprila prnesel kratko vest zagrebške policije, da je bilo dan poprej prijelih okoli 60 »sumljivih ljudi«. Med

— Djuro Djaković in Nikola Hečimović nista padla zaman. Njuna smrt je vgrajena v našo srečno sedanjost in bosta tudi v zavesti prihodnjih rodov živela kot heroja revolucije, njuna smrt je postla legenda.

(Tone Ulrih — Kristl)

njimi sta bila tudi Djaković in Hečimović.

Kaj se je dogajalo dalje z njima, nam je znano iz raznih sodnih zapisov in iz pripovedi morilca Nikole Aralica na sodnem procesu leta 1949-50.

»Ko smo prišli v neki gozd na sami meji, je Brkič (stražnik, ki je poleg Aralica spremljal N. H. in Dj. Dj. — Op. pisca), ki je do tedaj hodil spredaj, zaostal za jetnikoma; jaz sem stopal zadaj in opazoval mejo, ki je bila kakšnih 20 m blizu. V nekem trenutku je Brkič vzkliknil na jetnika »Beži« ali nekaj podobnega. Nato je Brkič ustrelil v Djakovića in mi zaklical, naj streljam, pa sem tudi jaz oddal strel v Hečimovića. Brkič je oddal še dva do tri strele in potem sva se skrila kakšnih 20 do 30 m nižje. Čez čas se je Brkič vnil in snel ubitim spono z rok, nato pa sva šla takoj v Maribor in z vlakom v Zagreb«.

Ta hladna pripoved zločinca Nikole Aralica nam pove vse.

Djakovića in Hečimovića so aretirali v Zagrebu, ubili pa tukaj na Kobanskem. Bod delavskega razreda pa niti malo ni pojenjal. Nasprotno, še bolj se je razvnel in dobival poln razmah tedaj, ko je leta 1935 prevzel vodstvo partije tovariš Josip Broz — Tito. Prav letos mineva 40 let od takrat; ko je bil ustanovljen prvi centralni komite KPJ.

Pod vodstvom iste partije, katere je bil nekoč sekretar Djuro Djaković, smo potem izbojevali zmago ne le nad okupatorji, ampak tudi nad jugoslovansko buržoazijo.

Ta boj za zmago nad razrednim sovražnikom je poleg Djakovića in Hečimovića zahteval še tisoče in tisoče najboljših sinov in hčera domovine, članov partije in SKOJ, delavcev, kmetov, intelektualcev. Toda bil je zmagovit.

Junaška smrt Djuro Djakovića in Nikole Hečimovića je bila vsem ki so se borili in padli za svobodo svetla zvezda s skupnim ciljem — svoboda.

ŠTROF

MOST ZA INDUSTRIJSKI TIR ZA TOVARNO IMV

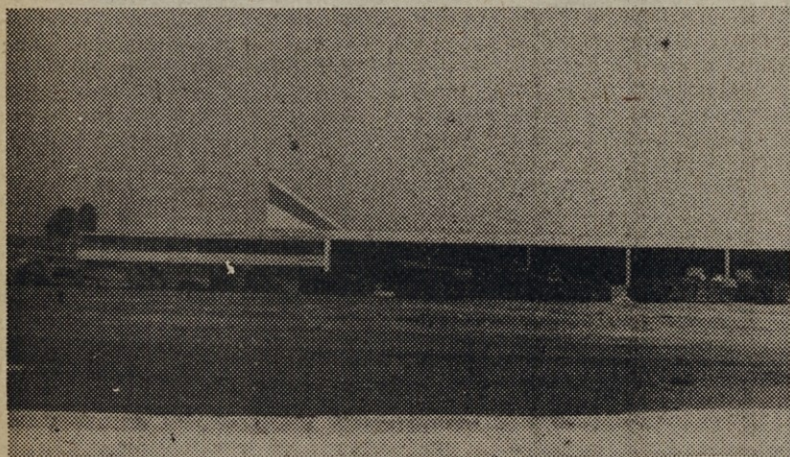
V Novem mestu sedaj niso samo delavci Ljubljana — okolice, temveč tudi skupina delavcev Nizkih gradenj iz Maribora. Le-ti bodo naredili most za industrijski tir, ki bo potegnen do tovarne IMV.

V IMV-ju že dalj časa razmišljajo, kako naj zmanjšajo stroške prevoza avtomobilov in stanovanjskih hišic iz svoje tovarne na železniško postajo.

Da bi se izognili tem stroškom in predvsem tudi gneči po novomeških ulicah — tovarna je na enem, železniška postaja pa na drugem koncu mesta — so se odločili izgraditi industrijski tir do svoje tovarne. Da bi le-tega lahko speljali do tovarne, je potrebno izgraditi most, ki bo povezoval dva hribčka na obalah potočka Težka voda.

Sedaj potekajo pripravljalna zemeljska dela in izkopi za pilote. Most bo dolg 580 metrov. Stal bo na 16 stebrih. Najvišji steber bo 18 metrov nad nivojem terena. Raziskavo terena je naredil Geološki zavod Slovenije, vendar rezultati, ki so jih dobili, v popolnosti ne zadoščajo, kajti sedaj so naši delavci prišli pri pilotiranju na tako trdo skalo, da jim

dela preglavice. Po rezultatih, ki smo jih dobili od Geološkega zavoda bi bilo možno v dveh dneh izkopati jamo za en pilot, sedaj pa niso niti štirje dnevi zadosti. Glede na to, da je predviden rok za dograditev mostu 29. november letos je glede na nastalo situacijo in na potrebo po ponovni preučitvi razmer ta datum nekoliko vprašljiv.

Do hale za proizvodnjo avtomobilov R-4 bo še konec letošnjega leta narejen industrijski tir, pred tem pa je potrebno narediti še 600 m dolg mc st

Buldožerji pripravljajo teren za gradnjo mostu, preko katerega bo speljan industrijski tir za tovarno IMV

NAŠI STROKOVNJAKI V DANILOVGARDU

Nedelja, 15. april je dan, ki bo ostal zapisan v zgodovini črnogorskega naroda, kot eden izmed najbolj tragičnih. Katastrofalni potres je prizadel Črno goro in to najbolj črnogorsko primorje z okolico. Solidarnost vseh jugoslovanskih narodov se je pokazala tudi v tem primeru. Iz vseh republik je prišla pomoč v materialu, prav tako so prišle tudi posebne komisije za ocenjevanje škode, ki jo je povzročil potres.

Komisija, v kateri so bili ing. Kraigher Zoran (projektivni biro MB), ing. Šink Matevž (GE Ljubljana) in teh. Šobec Aleksander (GE Koper), je poslal tudi GIP Gradis.

Na pot smo odšli 26. aprila iz Ljubljane po jadranski magistrali in prišli v Titograd 27. aprila. V republiškem centru za civilno zaščito so razporedili vse ekipe in poslali so nas v Danilovgrad t. j. 20 km iz Titograda proti Nikšiu. Tu smo bili skupaj z komisijo iz Maribora, ki jo je poslalo podjetje Konstruktor. Bivali smo v hotelu »Zeta«, od koder smo vsak dan ob 7,00 uri odšli na delo v okolico Danilovgrada, v odročne hribovske vasi. Kljub oddaljenosti od epicentra potresa so poškodbe v tem delu zelo hude.

Vzrok temu so bili sami objekti, ki so grajeni pretežno iz kamna, brez horizontalnih in vertikalnih vezi, vezani z blatom ali brez in le redkokje z malto. Predelne stene so iz lesenih vertikalnih palic, ki so ometane in zapolnjene z različnimi materiali. Vendar so tudi take hiše obstale, če

so bile grajene na dobrih tleh

Ljudje so še zmeraj prestrašeni, vendar zelo prijazni in gostoljubni.

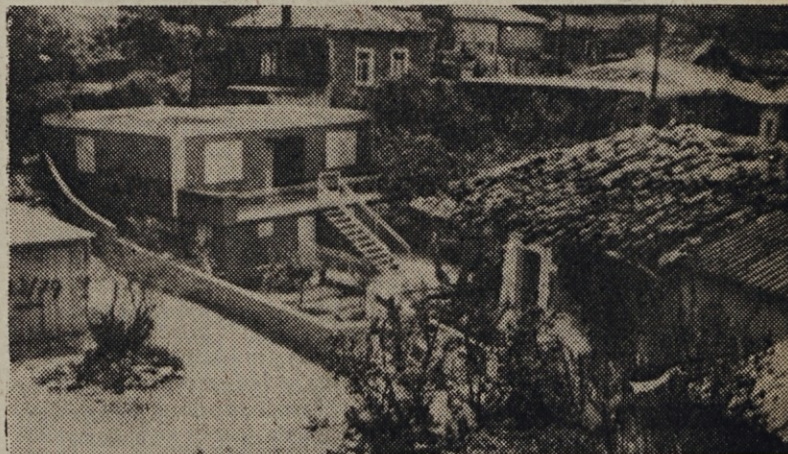
Naša ekipa je v trinajstih delovnih dneh pregledala preko 500 objektov v družbeni in privatni lasti. Delo je bilo zelo težko, ker smo delali na hribovitem področju in je bilo treba hoditi do posameznih hiš tudi celo uro.

Poleg tega je prve dni deževalo, kasneje pa je bila precejšnja vročina. Delovni dan se je pričel ob 7,00 uri končal pa ob 20,00 uri ali pa še kasneje, ko smo pisali dnevna poročila. Ob koncu našega dela so nam na občini izrekli pohvalo za strokovno in prizadevno delo.

Na dan praznika, 1. maja smo si ogledali kraje v črnogorskem primorju, kjer smo šele videli, kakšne posledice je pustil za seboj potres. Sama mesta, posebno stari deli mest v Ulcinju, Baru, Budvi in Kotorju so popolnoma porušena, veliko hotelov je porušeni, oziroma močno poškodovanih. Industrijski objekti (luka Bar, obala v Kotorju, ladjedelnice) so močno poškodovani, ravno tako kot ceste in železnica. Samo škodo pa je praktično nemogoče oceniti.

V soboto 12. maja smo v Danilovgradu ob 4,30 zjutraj občutili močan potres (VII. stopnje po Mercalliju), kar nam je dalo še dodaten pospešek pri vrnitvi domov. V naslednjih dneh nas je zamenjala nova ekipa iz Gradisa.

ŠINK MATEVŽ

Stara in nova hiša v Ulcinju po potresu

Visoko v črnogorskih gorah ljudem tudi potres ni prizanesel

Izključitev iz ZK: zadnji ukrep — ponavadi prvi

»Mi izključujemo iz ZK tiste, ki niso v redu, vi pa nam jih vračate.« Ta stavek je najbolj pogosta reakcija Osnovnih organizacij kadar statutarna komisija, pa naj bo to občinska, republiška ali na zveznem nivoju, spremeni neko odločitev o izključitvi. S takim pogostim očitanjem žilijo v OZK reči: Mi najbolj žilijo v zmoti, kakšne je kdo; vi s strani ste v zmoti. Vendar pa življenje ne samo enkrat ponuja primerne, da večkrat ni govora o načelnosti osnovne organizacije (seveda največkrat njenega sekretariata) niti da so tisti »od zunaj« v zmoti, kadar posumijo v upravičenost izključitve. Včasih so v takem reagiranju poskusi, da se zakrije nepravilnost odločitve, da se primer »zadrži v hiši«, pa tudi ranjenega samoljublja posameznikov, formalnih ali neformalnih skupin; ki so problem razčiščevale.

činska ali neka druga statutarna komisija razveljavila odločitev o izključitvi; Vendar pa je pripravljena, da izključenega ponovno sprejme v ZK — če vložijo prošnjo. Nič manj absurdno je stališče, zavzeto v nekem drugem primeru: »Kako ga naj sedaj sprejmemo nazaj v partijo, ko pa ta že eta živi izven partijsko življenje.« Toda to so tista leta, ki so minila v poskusih izključenega, da od ene do druge statutarne komisije s pritožbami dokaže, da izključitev ni zaslužil. Ta dva reagiranja v osnovnih organizacijah, pa četudi je izključen zaslužil tak ukrep, dajo slutiti odnos, ki ne odgovarja popolnoma tovarištvu in humanizmu, ki ga je v lastni sredini Zveza komunistov vedno negovala. Pa še nekaj ni v skladu s takimi postopki izven par-

tijskih odnosov: med tridestetimi slučaji izključenih o katerih je na zadnji seji razpravljala statutarna komisija ZKJ, ni bilo niti enega v katerem bi ukrepali s postopnim disciplinarnim ukrepom: s kritiko, opominom, zadnjim opominom. Pokazalo se je, da se ponavadi zatečejo k zadnji meri, ki jo statut predvideva — k izključitvi — kot prvi.

Odkod tako lahko izključevanje — pogosto z enoglasno odločitvijo Osnovne organizacije — in tako redki primeri drugih ukrepov? Če govorimo o čistoči, trdnosti Osnovne organizacije, kako bi potem tolmačili v njih take postopke? Ali pa se mogoče odsotne navede, da se komunisti znajo kritizirati in kaznovati, pa da vendar postanejo tovariši, sodelavci, soborci?

Kolektivno delo, odločanje in kolektivno odgovornost so vrednote, za katere se je tovrstni Tito tudi v zadnjih govorih močno zavzel in ni samo naloga za forume, kakor se ponekod ozko razume ampak tudi za osnoven organizacije. Lahko bi rekli, da tudi v forumoj ne bodo zaživele, če se ne bomo naučili v tem duhu živeti tudi v osnovnih organizacijah. Kritika — odkrita in tovariška je sestavni del te atmosfere, ki jo želimo ustvariti. Zato so tudi predvidene statutarne nere kritike, opomina in zadnjega opomina. »Preskakovati« jih in preiti takoj na izključitev nam prej dokazuje slabosti vsakodnevnega delovanja organizacije, kot pa njeno čistost in trdnost.

V. S.

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja Gradis v Ljubljani. Izdaja mesečno v 9000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Franjo Štromajer, Ivanka Pogačnik, Vinko Damjan, Štefan Zemva, Vinko Koleto in Nada Muminović. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik: Matija Krnc. Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134a.

Na zadnjem sestanku statutarne komisije ZKJ je prikazan tudi ta precej nelogičen primer: Osnovna organizacija noče niti slišati, da bi se

SKUPINSKA SLIKA NAŠEGA GRADBENIKA

V primerjavi z drugimi vejami gospodarstva kaže gradbena stroka neke izrazite specifičnosti. Podmladek novih gradbenikov na nivoju tehnika in inženirja je še izrazito slovenski, kvalificirani kadri pa so pretežno prišli iz drugih republik, ozki profili in nekvalificirani delavci pa so skoro izključno neslovenski. V gradbeni šoli Ivana Kavčiča v Ljubljani je v zidarskih in tesarskih razredih 65 % učencev iz drugih republik, v delovodski šoli na Gradbeni srednji šoli jih je še vedno 58 %. Tako kot v drugih razvitejših deželah se čuti tudi pri nas huda deficitarnost pri delih v neposredni gradbeni proizvodnji. Za lopatanje je malo interesov, za risanje načrtov precej več.

Naš gradbenik, delavec »iz neposredne proizvodnje«, prihaja skoro zakonito iz tistih krajev, kjer je veliko ust in premalo dela zanje, iz razmer, ki otroku ne dopuščajo, da bi izkoristil izobraževalne možnosti, ki jih družba odpira in si poklica praktično ne more izbirati po svojih željah. In gradbeništvo je lačno delavcev, potrebuje vedno več rok.

Zanimalo nas je, kako se počuti naš gradbenec, kaj misli, kaj si želi, kaj sodi o delu in okolju. V anketo smo lahko zajeli 148 učencev, večinoma izučeni zidarjev, tesarjev in nekaj jih je tudi iz ostalih gradbenih poklicev. Poprečna starost 29 let, vsi seveda moškega spola. Vzorec je po številu in kvalifikaciji še dovolj reprezentativen za gradbeni sektor, manj pa seveda za širšo populacijo naše družbene sredine.

V naši anketi, izvedeni novembra 1978, je 40 % učencev GDS na GSS v Ljubljani izjavilo, da so se odločili za gradbeni poklic na lastno željo, 42 % le deloma in le 8 % jih pravi, da so zašli v gradbeništvo proti svoji volji.

Z delom v svoji stroki so še kar zadovoljni, saj je le dobra tretjina oziroma natanko 35 % takih, ki bi hoteli zamenjati stroko, 46 % jih namerava ostati in 19 % je takih, ki bi morebiti zadržali tudi kam drugam, če bi se jim ponudila ugodnejša priložnost.

Na vprašanje, če bi želeli isti poklic tudi svojemu otroku, so odgovori vsaj na videz manj spodbudni. Komaj vsak dvajseti bi želel tudi sinu gradbeniški poklic, 82 % pa ne in 13 % je tistih, ki nimajo trdnejšega stališča niti v enem niti v drugem smislu. Ti rezultati razočarajo, vsaj če jih gledamo kot suhe številke. Pomenili bi lahko, da naš gradbenik občuti v svojem poklicu toliko senčnih strani, da bi pred njimi rad zavaroval vsaj svojega otroka. Nezadovoljstvo pa vendar nima take ostrine, kot bi človek sklepal na prvi pogled, saj najdemo podobne, če ne že kar identične rezultate tudi pri anketah v drugih strokah (gostin-

stvo, prosveta, zdravstvo, trgovinski delavci itd.). Človek bi pač rad bil tisto, kar ni, živel tam, kjer ne živi, opravljal tisto delo, ki ga drugi. Pri spogledovanju z navidezno boljšo usodo sočloveka gleda vedno le lepše strani, slabših pa ne vidi ali ne more videti. Otroku se zdi sosedov kruh boljši kot domač.

Simpatični poklici

Vrstni red poklicev na lestvici privlačnosti je vsekakor izrazito odvisen od časa in prostora, zelo močno vlogo imajo seveda tudi dejavniki biološkega značaja (starost, spol) in konjunktornost, možnost dobrega zasluga. Izbira poklica pa kljub temu ni vedno v skladu z ugledom stroke. Duhovniški poklic je, recimo, pri nas pred vojno še visoko kotiral, danes se v naših anektah niti ne pojavlja več. V Avstriji uživa še vedno velik ugled, pa se zanj vendarle mladina odloča v vedno manjšem številu, nekaj podobnega se dogaja v Švici, Vel. Britaniji, Španiji ipd. Želje se v življenju večinoma ne ujemajo preveč z realizmom dejanske izbire.

Kateri poklici uživajo največ simpatij pri naših delavcih? (Razvrstitev po številu glasov)

- 26 zdravnik
- 21 pilot
- 18 šofer
- 14 profesor
- 13 električar, mehanik
- 12 trgovec
- 11 gradbeni tehnik, trg. potnik, finomehanik, filmski igralec
- 10 oficir, arhitekt
- 9 novinar, gradb. inženir
- 8 zidar, tehnik, TV mehanik, gostinec, urar
- 7 turistični vodnik
- 6 glasbenik, gradb. delovodja
- 5 strojnik, avtoelektričar, toplovodni instalater, tesar
- 4 miličnik, avtoklepar, učitelj, direktor

Po tri glasove so dobili: receptor, gozdar, frizer, slikar, kmet, uradnik, mizar, pravnik, vzgojitelj, kovač.

Po dva glasova so prisodili poklicem: ekonomist, nogometaš, prodajalec, telesnovzgojni učitelj, elektroinženir, maneken, fotograf, kuhar, stvard, geometer, krojač, sodnik, odvetnik, mesar, kriminalist, vzgojitelj, socialni delavec, ključavničar, vodja gradbišča, skladiščnik, knjigovodja.

Po en glas je padel v glasovalno skrinjico za poklice: normirec, orodjar, rezkar, kapitan, strojevodja, pečar, raziskovalec, biolog, svetovalec, mornar, napovedovalec, sprevednik, prometni tehnik, kulturni delavec, opaževalec, betoner, znanstvenik, vrtnar, psiholog, politik, košarkar, skladiščnik, poštar, fotoreporter, komentator, aranžer, prevajalec, nogometni trener, baletnik,

zgodovinar, arheolog, svetovalec, nogometni selektor, kontrolor, vzdrževalec, fitopatolog, izdelovalec filigrana, parketar, speleolog, risar, laborant, tehnolog, elektronik, čevljar, pek, pisatelj.

Najmanj všečni poklici

- Vrstni red je spet po številu glasov
- 47 dimnikar
- 36 rudar
- 30 šofer
- 26 zidar, miličnik
- 22 natakar, snažilka
- 20 cestar
- 16 gradbeni delavec
- 13 tesar, delavec
- 10 zdravnik
- 9 mesar
- 8 kuhar
- 7 avtomehanik, čevljar
- 6 učitelj, krojač, trgovec, mehanik
- 5 pleskar, oficir, poštar
- 4 mizar, pek, železokravec, kurjač.

Po tri negativne glasove so dobili poklici: klepar, železar, kovač, varilec, sprevednik, strugar, po dva glasova: sodnik, pravnik, izolater, ključavničar, gostilničar, grobar, frizer, uradnik, mornar. S po enim glasom so se znašli v črni skrnjici: advokat, livar, pečar, parketar, inženir, strojnik, trgovski potnik, asfalter, konjeder, avtoličar, dirigent, cerkovnik, izterjevalec, pilot, ginekolog, paznik, monter, keramik, avtomehanik, vzgojitelj, zdravstveni delavec, stvard, katehet, kmet, mlinar, reševalec, zobozdravnik, živinozdravnik, profesor, kolar, steklopihalec, delavec ob tekočem traku, krovec, mehanik, tapetnik, blagajnik.

Vsak anketirani delovodca je imel možnost, da piše po prosti izbiri tri poklice, ki so mu najbolj všeči, in tri, ki so mu najmanj. Anketa je bila izvedena v pisni obliki, brez omejitve časa, vendar ob nasvetu, naj vpišejo nasvet po spontanem občutku, brez posebnega premišljanja.

Paleta všečnih poklicev je zajela 111 vrst zaposlitve, na nasprotni, nesimpatični strani pa le 82. Od 421 glasov na pozitivni strani lestvice jih je le dobra tretjina ali 152 za ročne poklice in še to skoro izključno za tako imenovane konjunktorne poklice, ki dopuščajo dober zaslužek. Na spodnji, negativni strani lestvice je bilo skupaj oddanih 443 glasov, vendar najdemo med njimi le 52 za poklice, ki niso zvezani prvenstveno s fizičnim delom.

Ta polarizacija je presenetljiva posebno v nekaterih primerih. Šoferski poklic se najde na tretjem mestu lestvice privlačnih poklicev in prav tako na tretjem med tistimi, ki so najmanj zaželeni. Eni ga kujejo v nebo, ker je po njihovem najbrž zelo dinamičen, sodoben, odpira vsakovrstne možnosti, drugi pa najdejo v

njem le senčne strani: nevarnost, nerodno življenje ipd.

Za poklicno vojaško kariero je glasovalo 10 delovodcev, med njimi en sam Slovenec, proti njej pet anketirancev, sami Slovenci. To bi lahko potrjevalo domnevo, da »vojaška boben« Slovincem ni najljubša glasba. Zdravnik uživa očitno tudi pri naših delovodcih največji ugled, saj stoji na prvem mestu med všečnimi poklici, hkrati pa najdemo skupino spet 14 ljudi, ki se ne bi odločili za »bele halje«.

Kdo je tvoj vzornik?

Človek si izbira vzornika res predvsem v mladih letih, ko osebnostno še ni prav stabiliziran, ko še »išče svoj jaz«, svoj »biti«, kot bi se izrazil heideggerjevec, ko hoče postati podoben oboževanemu junaku iz pustolovske povesti, s filmskega platna, z zaslonu, z zmagovalnega odra na mednarodnem športnem prvenstvu. Ko človek odraste tej nastniški dobi, mu vzornik pomeni bolj človeka, ki ga spoštuje. In v tem smislu moramo najbrž razumeti tudi odgovore naših delovodcev na zgoraj vprašanje. Možen je bil samo en odgovor, v anketo je bilo zajetih 147 respondentov.

18 jih je izjavilo, da nimajo nobenega vzornika. Trije so navedli šefa gradbišča, eden direktorja, vse to so najbrž konkretne, čeprav neimenovalne osebe. Nekateri navajajo samo poklic ali značajska lastnost (3 glasovi za znanstvenika, 2 za zdravnika, po eden soseda in arhitekta, ptemi je vzornik vsak pošten sodelavec, dvoma iskren človek, po enem ustvarjalec, pošten vodja, prijatelj, dober strokovnjak).

Izmed konkretnih osebnosti je dobil daleč najvišje število glasov predsednik Tito (71), vsi drugi se stiskajo daleč zadaj. Po štiri glasove Nikola Tesla in Napoleon, 2 glasove oče, po dva glasova Mate Parlov (seveda še pred izgubljenim dvobojem z Johnsonom na Siciliji), M. Cerar in B. Kidrič. Po en glas so dobili F. Prešeren, S. Gregorčič, G. Kovačič, I. Jesenjin, J. Gagarin, V. I. Lenin, L. Slak, Djajić, Halilhodžić, Zorko, Pele, Cruiff, K. Čosić, Che Guevara, arhitekt Plečnik, politik in Jezus Kristus.

Tudi o tej anketi bi smeli in morali reči, da ji marsikaj manjka do reprezentativnosti (majhen numerus, sami moški, zgolj kvalificirani gradbeni delavci, starost je 29, min. 23, maks. 48). Kot druge ankete je tudi pri tej zanesljivost le relativna. Ampak če drugega ne, nam vsaj malo odstre zastor v miselnost, počutje in stališča našega gradbenca in so zato rezultati vsaj zanimivi, če že ne koristni.

MIRKO HROVAT

V 27 letih — milijon kilometrov

Že nekaj časa je od tega, ko sem hotel nekaj napisati o Jožetu, pa sem stalno pomislil, češ saj ga tako vsi poznajo. Ne samo Gradisovci v Mariboru ampak povsod po Sloveniji, kjer je Gradis doma.

Jože Postružnik je za volanom službenih avtomobilov že polnih 27 let. O tem in onem mi je pripovedoval marsikaj zanimivega.

Ko ga zjutraj gledam kako udobno sedi v novem CX 2000, se mi zatrenutek zazdi, da je to tisti »pravi poklic«. Lepo sedi, pritiskaš na plin, gorivo plačuješ z boni, torej kaj hočeš še lepšega?

Vsega tega Jože tudi ne zanika. Toda to je baje samo ena stran medalje. Kaj pa druga?

To vsi vidite, če bi pa vi po cele dneve presedeli v avtu, bi drugače govorili. »No ja«, takoj popravi, »V tem avtomobilu je res sedaj udobneje kot včasih pred leti v »Olimpiji«.

»Stalno si na cesti v dežju ali vročini, včasih tudi po cel dan. Na cel dan sicer nevozim, pa zato izkoristim čas, da očistim avto ter pogledam to in ono pri motorju«. To mu verjamem, vsi ki ga poznamo vemo, kako se je (in se še) blešči stari mercedes katerega je vozil preden ni presedlal na Citroena CX. Ko omenim mercedes se mu usta kar razširijo v nasmeh.

»To je avto, če bi samo od mene bila odvisna izbira, nebi okleval. Mercedes, ne zato, da bi bil »nobel«, siguren in varen je, da je kaj«.

V svojih 27 letih kar sedi za volanom ni imel Jože še nobene nesreče po svoji krivdi. Pa še to so bile manjše.

Povprašam ga, kako je informiran o delu in važnejših dogodkih v Gradisu, ko je stalno na poti?

»No zapisnike na oglasni deski redno prebiram, če le morem. Sem tudi na zboru delovnih ljudi, pa časopis preberem od prve do zadnje strani. Tako da lahko rečem, da sem seznanjen z vsemi stvarmi v podjetju«.

»Gradisov vestnik, kako se mi zdi?«

»No še kar. Ta »šekar« se mi ni zdel ravno odločen. Pa nisem hotel več vrtati v njega. Rajše sem ga povprašal po kakšnem doživetju med potjo.

»Teh je tudi bilo veliko. Smešnih in manj smešnih. Kar ni in ni mogel z besedo na dan, čeprav sem po njegovem nasmehu slutil, da bo zdaj, zdaj katero povedal. Pa ni. Nič zato. Če so že bile, so se vse na koncu srečno končale. To je pa tudi nekaj.

Hobi? »Rad kegljam, pa tudi na smučih še stopim, čeprav bolj poredko. Za rekreacijo«.

Tak je naš Jože. Vozi že 27 let previdno in počasi. Tako je tudi prav, saj drugače nebi prevozil že polnih milijon kilometrov.

Pa srečno vožnjo, Jože!

ŠTROF

Rušenje s fanfarami

S kratkim kulturnim programom so se v torek 19. junija, natanko ob 14. uri ob zvokih fanfat uradno pričela dela na obnovi in dograditvi slovenskega narodnega gledališča v Mariboru. Na ta trenutek so v Mariboru čakali dolgih 60 let.

Stara stavba še iz prejšnjega stoletja bo predvidoma do leta 1986 povsem obnovljena. Po dosedanjih izračunih bodo dela veljala okoli 150 milijonov dinarjev. Za sodobno odrsko tehniko pa bo potrebnih nadaljnjih 60 milijonov. Stara zgradba je bila tako dotrajana da je bilo bivanje v njej zadnje čase že življenjsko nevarno.

Gradis GE Maribor, ki je v tej fazi tudi izvajalec, je pričel z rušitvenimi

deli ter pripravo gradbene jame, katere vrednost del znaša 16 milijonov dinarjev.

Velika zasluga gre seveda Mariborskemu združenemu delu, Skupščini občine Maribor, kulturni skupnosti Maribor in skupnosti SRS, ki so složno prispevala lastna sredstva.

Rušitvena dela gredo po planu, čeprav se vodstvo gradbišča (sektorski vodja Šafarič Janko, grad. tehnik in delovodja Štuhec Franc) srečujejo z nemajhnimi problemi. »Kot vedno, bo tudi tokrat Gradis držal obljubo in končal dela v predvidenem roku«, nam je ob obisku gradbišča zatrdil delovodja Štuhec, ki je mimo grede povedalo v Gradisu že polnih 30 let.

ŠTROF

DRUGO MESTO NAŠIH ŠAHISTOV

V času 9. do 10. junija je bilo na Pohorju v Poštarskem domu in hotelu Areh 31. republiško delavsko ekipno šahovsko prvenstvo. Na osnovi predhodnega občinskega tekmovanja v mesecu maju letos so se v finalni del plasirali tudi naši šahisti.

Vsako moštvo je štel 4 igralce in dve rezervi. Naše moštvo je nastopalo v naslednji postavi:

Na prvi deski Polajžer Danilo, mojstrski kandidat,

na drugi deski Matovič Petar, mojstrski kandidat,

na tretji deski Dular Milan, prvokategornik,

na četrti deski Balajc Štefan, brez kategorije in rezerva Senjur Franc.

V soboto, 9. junija je bilo tekmovanje po skupinah. Po dve prvoplasirane ekipe iz vseh petih skupin so v nedeljo, 10. junija, igrane za uvrstitev od prvega do desetega mesta. Ostale ekipe pa za uvrstitev od desetega mesta dalje tudi po skupinah glede na doseženo mesto v soboto. Naša ekipa je v predtekmovanju dosegla v svoji skupini drugo mesto. Zbrala je 21,5 točk iz osmih srečanj. V naši skupini je zmagovalo moštvo Papirnice Količevo. V predtekmovanju so naši igralci dosegli naslednje število točk:

Polajžer Danilo 7,5 iz osmih partij
Matovič Petar 6,5 iz osmih partij
Dular Milan 5,5 iz osmih partij
Balajc Štefan 2 iz sedmih partij
Senjur Franc 0 iz ene partije.

V finalu je naše moštvo zbralo skupaj 20 točk. Zmagovalno moštvo Ž. G. Ljubljana pa 24 točk. Posamezni igralci so osvojili naslednje število točk:

Polajžer Danilo 6,5 iz devetih partij

Matovič Petar 5,5 iz devetih partij

Dular Milan 5 iz devetih partij

Balajc Štefan 3 iz devetih partij

V finalni skupini so naši šahisti proti nasprotnikom dosegli naslednje rezultate:

Gradis : Ž. G. Ljubljana 2:2

Gradis : Stol Kamnik 2:2

Gradis : Iskra Ljubljana 1,5:2,5

Gradis : Železarna Jesenice 3:1

Gradis : REK Velenje 1:3

Gradis : Metalka Ljubljana 2:2

Gradis : S. T. Trbovlje 3:1

Gradis : Papirnica Količevo 1,5:2,5

Gradis : Carina Maribor 4:1

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

V finalni skupini so na koncu tekmovanja posamezne ekipe osvojile naslednje število točk:

Rušenje SNG

»LETALSKI NAPAD« NA ZGRADBO EMONE

Ekipa za odstranjevanje ruševin je zelo hitro omogočila dostop do »ranjenec«

Strokovna ekskurzija za kadrovske delavce

Kadrovski delavci skoraj ne pomnijo, da bi bili kdaj povabljeni na strokovno ekskurzijo. Navajeni so že, da so povabljeni na ekskurzije njihovi kolegi, ki opravljajo druga dela oz. naloge. No tokrat pa je bilo malo drugače.

Društvo kadrovskih delavcev občine Ljubljana Moste — Polje je organiziralo v četrtek dne 14. 6. 1979 strokovno ekskurzijo v Ajdovščino. Udeležba je bila polnoštevilna, saj se je ekskurzije udeležilo dvainštirideset od sto članov Društva kadrovskih delavcev. Udeleženci ekskurzije opravljajo najrazličnejša dela oz. naloge v kadrovskih službah.

Člani so se zbrali ob 6.30 uri pred občinskim poslopjem ter se z avtobusom odpeljali v Ajdovščino. Tam so jih pričakali predstavnica kadrovske službe občine Ajdovščina ter kadrovski delavci iz organizacij združenega dela Fructal — Alko, Mlinotest in Tekstilne. Udeleženci strokovne ekskurzije so si ogledali kako poteka delo v proizvodnji v Mlinotestu, Frucalu in Tekstilni ter se sestali v obratu družbene prehrane Tekstilne, kjer so se pogovarjali o najbolj perečih problemih, ki težijo kadrovske delavce.

Spregovorili so tudi o samem delu Društva kadrovskih delavcev. Pred približno letom je iniciativni odbor ustanovil Društvo kadrovskih delavcev. Vsak član društva, to je delavec ki dela v kadrovski službi prispeva 50,00 din članarine letno. Društvo je organiziralo že več seminarjev na katerih so predavatelji spregovorili o perečih problemih, ki tarejo kadrovske delavce. Predavanja so se nanašala na kadrovske politiko, družbeno dogovarjanje, štiepndiranje ter osnutek zakona o usmerjenem izobraževanju. Po predavanju je bila vedno organizirana

javna razprava. Vsako prvo sredo v mesecu ob 17 uri se člani zberejo v poslopju skupščine občine Moste — Polje ter izmenjujejo izkušnje s področja svojega dela in načrtujejo smernice za nadaljna dela društva.

Na območju občine Ajdovščina imajo prav tako v kratkem nmen organizirati društvo kadrovskih delavcev, saj že sedaj kadrovski delavci v tej občini uspešno sodelujejo med seboj ter se poezujejo in skupno rešujejo najbolj pereče probleme, ki jih prav gotovo tudi tu ni malo.

Srečanje se je v pristrčnem vzdušju zaključilo. Člani Društva kadrovskih delavcev občine Ljubljana Moste — Polje so povabili svoje kolege iz Ajdovščine na skrajšani prijateljski obisk. Za konec ekskurzije pa so si člani društva v popoldanskem času še ogledali bližnji grad Zemono, kjer so tudi kosili.

Strokovna ekskurzija je bila končana, člani društva pa so se spet vračali z avtobusom v Ljubljano, polni najrazličnejših lepih vtisov. Na eni strani jih je razsvetljevala zavest, da jim je bil omogočen pogled v proizvodnjo kar treh organizacij združenega dela ter sestanek s svojimi kolegi iz Ajdovščine, na drugi strani pa so videli pred seboj možnost, da jim bo društvo kdaj omogočilo zapustiti sive pisarniške prostore in oditi morda še na kako strokovno ekskurzijo.

Zavedati se moramo, da kadrovski delavci izvršujejo povsem specifične naloge pri svojem dinamičnem delu, saj se nenehno srečujejo s človekom ter njegovimi problemi.

Prav zato je treba pozdraviti strokovno ekskurzijo Društva kadrovskih delavcev občine Ljubljana Moste — Polje in si želeti še več podobnih akcij.

M. B.

Sovražnik je nenadoma napadel in bombardiral zgradbo Emone, ki stoji nasproti zgradbe Delovne skupnosti skupne službe v Ljubljani. Rušilne in zažigalne bombe so huje poškodovale južni del Emone. Pod ruševinami so ranjenci in mrtvi. Prišlo je tudi do požarov, glede radiološkega sevanja pa še nič ni znano.

Takoj za tem je z ročno sireno dan alarm in vsi so se hitro skrili v zaklonišča v kleti Delovne skupnosti. Čez nekaj časa so na bombardirano območje odšle ekipe za radiološko-kemično in biološko (RKB) zaščito, da bi ugotovile eventualno radiološko sevanje. Po detaljnem pregledu so ekipe ugotovile, da na tem območju ni radioloških sevanj. Zato so lahko takoj nastopile ostale ekipe civilne zaščite.

Ekipa za red in varstvo je zavarovala objekt Emone, nato pa je ekipa za odstranjevanje ruševin začela z delom. Istočasno so na bombardi-

rano področje pohitele tri ekipe prve pomoči in dva oddelka gasilcev.

Po hitrem odstranjevanju ruševin in vzpostavitvi zasilnega dohoda do ranjencev oziroma preživelih so se ekipe prve pomoči uspele prebiti do ranjencev in jim nuditi takojšnjo pomoč ter jih reševati izpod ruševin. Ta čas so gasilci že opravili svoje delo in uspešno pogasili požare, ki so nastali ob bombardiranju.

Po pregledu in ocenitvi poškodb na objektu je bila končana vaja civilne zaščite, ki je učinkovito demonstrialala dejavnost civilne zaščite in jo prilagodila našim razmeram.

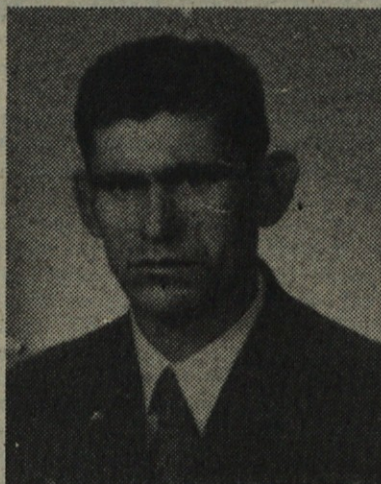
To je prav zaprav bila predvaja za akcijo »Nič nas ne sme presenetiti«, ki letos poteka v naši republiki. Vaje se je udeležilo okrog 70 obveznikov civilne zaščite Gradisa in le-ta je pokazala, da bomo znali pravilno ukrepati tudi če bi v resnici prišlo do letalskega napada ali hušje naravne nesreče.

cp

Gasilska enota je pokazala veliko spretnost in znanje v gašenju požarov

V ZASLUŽEN POKOJ

Mumin Dugonjić

Čeprav sorazmerno mlad, je moral MUMIN DUGONJIĆ pred tedni v pokoj. Rodil se je 16. 5. 1940 v vasi Soko pri Tuzli. Kot marsikateri njegov rojak je tudi on moral s trebuchom za kruhom in tako je 1. 1969 prišel v Gradiso. Delal je v TOZD Železokrivnica. Vsa ta leta v gradbeništvu so mu pustila posledice in zdravje mu je počasi uhajalo. Pred štirimi leti je bil proglašen za invalida III. kategorije, vendar je še vedno ostal naš delavec. Težke razmere pa so vseeno naredile svoje in letos se je Mumin Dugonjić upokojil. V našem kolektivu se ga bomo spominjali kot dobrega tovariša.

Sodelavci iz TOZD Železokrivnica

NESPOKOJSTVO ZBOG NELIKVIDNOSTI

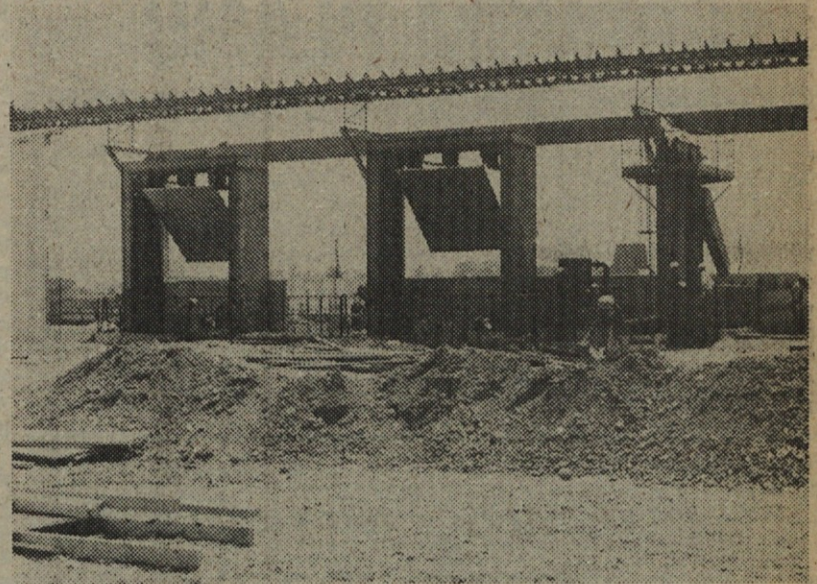
Ima već dobra dva meseca kako besparica potresa trezove poslovnih banaka, a što izgleda nije bez uticaja ni na privredu. Skoro trogodišnje spokojstvo kao i da je zaboravljeno pred mogućom nelikvidnošću i stvaranjem onog toliko znanog i neugodnog lanca uzajamnih dugovanja i potraživanja. Spušta se besparica u organizacije udruženog rada, mada nema preciznijih nagoveštaja da li je ona privremenog ili trajnijeg karaktera. U međuvremenu, dok se razrađuju svetlojavaju uzroci pomanjkanja novca u trezorima, na žiro-računima i u opticaju, traži se ujedno i izlaz iz ove neugodne i pomalo neočekivane situacije. Bilo je o tome reči na dve poslednje sednice Izvršnog odbora Udruženja banaka Jugoslavije u nekoliko mahova u Skupštini SFRJ i, sigurno, na drugim mestima — komorama, u poslovnim zajednicama itd.

U dosadašnjem razsvetljavanju uzroka pojave nelikvidnosti došlo se do zaključka da je nekoliko eleme-

nata bilo presudno u širenju besparice. Tako reći superlikvidnost pred sam kraj 1978. godine ubrzo je iščezla.

Najpre je danak plaćen zbog dospelih računa za ulaganja na širokom frontu, ali i usled odobravanja novih kredita čija tražnja ne jenjava ni u ovom trenutku. Glad za novcem kao da dobija neslućene dimenzije. Ne pita se za cenu kapitala. Svejedno da li sredstva potiču iz gotovo izcrpljenih i osiromašenih izvora poslovnih banaka ili iz uvek skupnih inostranih zajmova. Gradi se i radi bez iole simboličnijeg sopstvenog učešća. Krediti se odbijaju uz visoku kamatu i na relativno kratak rok. Kratkoročni krediti pretvaraju se u dugoročne i tako nedostaje novca za obrtna sredstva. A smernicama kreditno-monetarne politike nije bilo tako predviđeno. Znalo se sve što je u vezi sa ročnošću i pravilima igre uopšte.

Uvoz je možda i presudno uticao na iščezavanje sredstava, odnosno

Lovilec kamenja in perja ter stroj za pranje sladkorne pese

njihovu veliku tražnju. Za četiri meseca uvećan je za 28 odsto u odnosu na isti period protekle godine, a izvoz ne beleži, po fizičkom obimu, ni približno takav skok. Naravno, taj silni reprodukcioni materijal, sirovine, opremu i svu drugu robu inostranog porekla valjalo je platiti. Poslovne banke zalegle su preko svake mere, a vredno bi bilo pokušati da li je, gledano u celini, udruženi rad pokazao komotno ponašanje ili je možda svako svoju brigu brinuo, što nije bez posledica na stanje u zajedničkoj kasi. Za sada nema mnogo verovatnoće za brz opravak, pa će se, po svemu sudeći, makar i privremeno morati da smanje obavezne rezerve banaka, premda nije isključeno da se konačno pokuša i sa terminskom prodajom deviznih sredstava što o bi u priličnoj meri olakšalo stiuaciju. Koliko će još dospeti računa za prekoračene investicije i slučajno, nezahvalno je prognozirati, mada je utisak da će oni u većem broju tek početi da stižu.

Valda izvesna zabrinutost zbog besparice i zato što treba uskoro prihvatiti letinu, a novac će biti neophodan i za druge svrhe. Kako smoći da se ispliva iz složene situacije u vreme kada se odlučno stoji protiv novog zaduživanja u inostranstvu, a osim toga ne dolazi u obzir ni brži porasta novčane mase. Naprotiv, kreditno-monetarne politika mora se svetsti u jasno značene okvire.

Zaključak je više nego shvatljiv — biće nužno da se štedi i racionalno troši čak i po cenu odricanja.

Zajednica će u izvesnoj meri biti prinudjena da interveniše ali samo do tolerantne granice i sa dovoljenim instrumentima. Vadenje iz arsenala dobro poznatih i ranije često primenjivanih mera — primarna emisija i drugo, ne dolazi u obzir. Finansijska disciplina poštovaće se dosledno do kraja godine što će pred-

stavljati i uvod u kreditno-monetary politiku za 1980. Ako se u tome ne istraje, ima nade da će se poslovati samo u okviru pokrića, a važiće ono dobro znano — prostiranje prema guberu. Život na kraći ili duži dug, po svetmu sudeći, moraće da se besparica može prevazići samo domaćinskim ponašanjem i razumnim gazdovanjem makar i uz uslov da se teže kaiš. Koliko dugo, nije još označeno, ali štednja, racionalna potrošnja i investiranje, shodno visini akumulacije, dobija prevagu nad skonošću da krediti predstavljaju izlaz u svakoj situaciji.

M. Petković

Zajedno u vodjenju i zajedno na radu

Skupinovodja Vogrinec sa njegovom grupom iračkih i naših radnika na gradilištu u Amari

Naši saradnici Krmek, Vrhunc, Alić i Kasim iz Iraka ispred grupe teretnjaka na gradilištu u Amari

(Povodom godišnjice osnivanja ZT »čete Puščavniki«)

Naša četa

*U početku nekog maja
osnovala se naša četa;
Zadatke je postavila
i za rad se odmah javila.
Radila je preko ljeta
i po suncu i po kiši.
Prebrodila jesen, zimu —
a niko se ne potužih
na surovu zimsku klimu.
Dočekali smo i proljeće —
kad sve raste, lista, cjeta;
Zadatke postavismo nove,
koje će izvršit naša četa.
Godina je brzo prošla,
sa radom smo zadovoljni;
Svaki dan će bolje biti
jer za rad smo redom voljni,
svima ćemo pokazati
da smo u tom nepokorni.*

Milenko Nikić

Od 1981 do 1985...

STABILIZACIJA U PRVOM PLANU

U narednom pegodišnjem periodu — od 1981 do 1985. godine — osnovno opredeljenje ekonomske politike treba da bude postizanje većeg stepena stabilnosti u društveno-ekonomskom razvoju. Ova, generalna konstatacija iz Načrta odluke o osnovnim smernicama i okvirima ekonomske politike Jugoslavije za period od 1981. do 1985. godine, predstavlja istovremeno i preporuku svim nosiocima planiranja, od organizacije udruženog rada do Federacije, da obezbede uslove za brže promene u privrednoj strukturi

zemlje, uspostavljanje skladnijih robno-novčanih odnosa, ujednačavanje uslova sticanja dohotka i njegovu skladniju raspodelu.

Savezno izvršno veće je Načrt odluke dostavilo Skupštini Jugoslavije. Posle uobičajene delegatske debate odluka treba da postane osnov za donošenje narednog petogodišnjeg plana. Ne bez razloga autori Načrta odluke insistiraju na ostvarivanju većeg stepena ekonomske stabilnosti, jačanju izvozne sposobnosti privrede i njenom širem uključivanju u međunarodnu po-

delu rada. Ostvarivanje ovih ciljeva treba da se zasniva na većem korišćenju sopstvenih mogućnosti i znanja, povećanju produktivnosti rada, potpunijem korišćenju kapaciteta, jačanju materijalne osnove udruženog rada, ekonomičnoj proizvodnji i skladnijim robno-novčanim odnosima na tržištu.

Načrt odluke ulazi, koliko je to moguće u sadašnjoj situaciji, i u konkretne promene privrednih kretanja posle 1980. godine. Tako se ocenjuje da bi društveni proizvod ukupne privrede mogao da raste po prosečnoj godišnjoj stopi od 6 odsto. Ovakav rast društvenog proizvoda zasniva se na porastu produktivnosti rada, efikasnijem korišćenju sredstava, porastu zaposlenosti i većoj primeni savremene tehnologije i naučnih znanja u proizvodnji.

Posebno se ističe potreba promene privredne strukture, pri čemu valja utvrditi zajedniču politiku osnovnih pravaca razvoja energetike, proizvodnje sirovina, hrane i magistralnog saobraćaja. Ove delatnosti, po predlogu autora ovih smernica, razvijaće se u narednom petogodištu brže od ostalih.

Računa se, takodje, da će industrijska proizvodnja rasti brže od rasta društvenog proizvoda ukupne privrede. Smatra se da bi veće učešće proizvodnje osnovnih metala, energije na domaćim resursima, baznih hemijskih proizvoda, građevinskog materijala, mašinogradnje, omogućilo skladnije odnose između baznog i preradivačkog dela in-

dustrije i značajnu supstituciju uvoza.

U Načrtu odluke se naglašava da samoupravnim sporazumima i dogovorima o osnovama planova i planovima treba obezbediti da radnici u osnovnoj organizaciji udruženog rada utvrđuju međusobna prava, obaveze i odgovornosti u sticanju dohotka i njegovom raspoređivanju, da raspolazu dohotkom i sredstvima društvene reprodukcije u celini i da samostalno uređuju međusobne odnose u procesu udruživanja rada i sredstava.

Planiranje razvoja i udruživanje rada i sredstava na dohovnom odnosima treba da bude osnova međusobnog povezivanja organizacija udruženog rada na jedinstvenom jugoslovanskom tržištu i da dohodak, po osnovu rezultata rada, postane osnovni pokretač bolje organizovanosti i efikasnosti privredjivanja.

U ocenjivanju mogućnosti razvoja radne organizacije treba da polaze od realnih pretpostavki koje pruža ostvareni dohodak i udruživanje rada i sredstava. Ocenjuje se da proces samoupravnog udruživanja rada i sredstava i uskladjivanje razvojnih programa organizacija udruženog rada u razmerama cele privrede predstavlja najvažniji oblik integrisanja udruženog rada kom se rešavaju problemi stabilizacije, društvene podele rada, efikasnosti društvenog planiranja i funkcionisanja jedinstvenog tržišta.

N. KORAC

Standard na nominalnom osobnom dohotku?

U najvećem jugoslovenskom industrijskom centru ukupni fond radnog vremena se koristi sa svega 79,2 posto, a to znači, da se u Zagrebu efektivno radi tek oko 6,5 sati dnevno.

Ovaj podatak, iznijet u analizi zagrebačkog Sindikalnog vijeća, predstavlja svojevrsan alarm in daje nomske destabilizacije leže u niskom stupnju društvene produktivnosti rada. Tvrdi se, da u privredi glavnog grada Hrvatske svakoga dana odsustvuje s posla oko 15 tisuća radnika, ili pet posto u odnosu na okupan broj zaposlenih u ovom gradu. Jugoslovenska cifra se penje na nekih 250.000 proizvodjača koji rade za tvorničkim mašinama ili kancelarijskim stolovima a čija radna mjesta ostaju svakog radnog dana nepopunjena.

Praksa u svijetu još ne poznaje zemlju koja bi sa okruglo 6,5 sati egektivnog rada dnevno mogla preferirati na životni standard vrijedan pažnje. Ona ne poznaje ni zemlju u kojoj bi, s obzirom na visinu realnog dohodka zaposlenih, najskuplje robe široke potrošnje, od automobila do kuća za odmor, bile podvrgnute na tržištu tolikom pritisku kao u Jugoslaviji, ni znatno nepovoljniji uvjeti kreditiranja, pa ni restrikcije u saobraćaju nisu u Hrvatskoj smanjile pritisak na nabavku osobnih kola. Glad za automobilima ne jenjava, već naprotiv, raste.

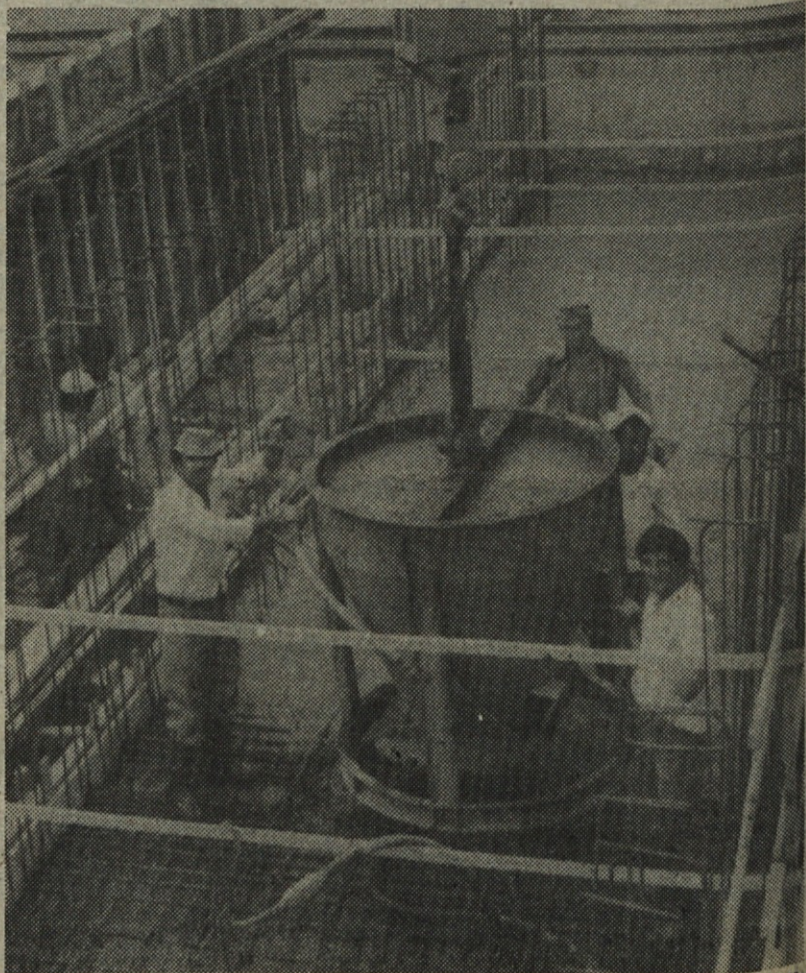
Ima se osjećaj da nas je zahvatila svojevrsna manija potrošnje, manija koja je opasna zbog toga što izrasta iz konkretnih radnih rezultata, iz konkretnog, realnog osobnog dohodka. Ima se osjećanje da se u poslednje vrijeme u porastu osobnih

primanja sve više zanemaruje faktor radnog itenziteta, isto kao što se i fondovi udruženog rada sve učestalije alimentiraju iz neobuzdanog porasta cijena umjesto iz rezultata povećane proizvodnje.

Sindikati, na primjer, tvrde da naša najmodernija osnova sredstva daju ispod prosječne rezultate in a u Zagrebu, na primjer, porast produktivnosti sa svega 50 posto učestvuje u ukupnom povećanju društvenog proizvoda prema 80 in više postotaka u razvijenim zemljama Zapada sa kojima se takmičimo u potrošačkoj maniji ali ne in u radnoj groznici. U industriji glavnog grada Hrvatske produktivnost je od 1973 do 1978. godine smanjena za 3,2 posto prema godinama prije tog razdoblja i prijetu opasnosti nazadovanja eksentiznim zapošljavanjem in višom tehničkom opremljenošću rada. Prema podacima sindikata naše radne organizacije sa kadrovima evropskog ranga zaostaju u pogledu produktivnosti za 3 do 4 puta za istorodnim evropskim firmama.

Zaključak može biti samo jedan: koliko god bili opravdani zahtjevi udruženog rada da se proširi prostor njegovog odlučivanja o sudbini vlastitih sredstava, toliko je opravdan i zahtjev da udruženi rad pojača intenzitet na fabričkoj traci i za kancelarijskim stolovima. Za sudbinu politike ekonomske stabilizacije će — bez obzira na zahvate koji prestoje — biti presudno kada će i u kojoj mjeri prevladati svijest da standard zemlje i svakog njenog pojedinca ovisi o realnom radnom zalaganju, a ne o visini nominalnog osobnog dohodka.

Antun Horvat

Radovi za most u Amari: kod dvojice naših radnika radi četvorica iraških radnika

Gradis je tudi na Dolenjskem

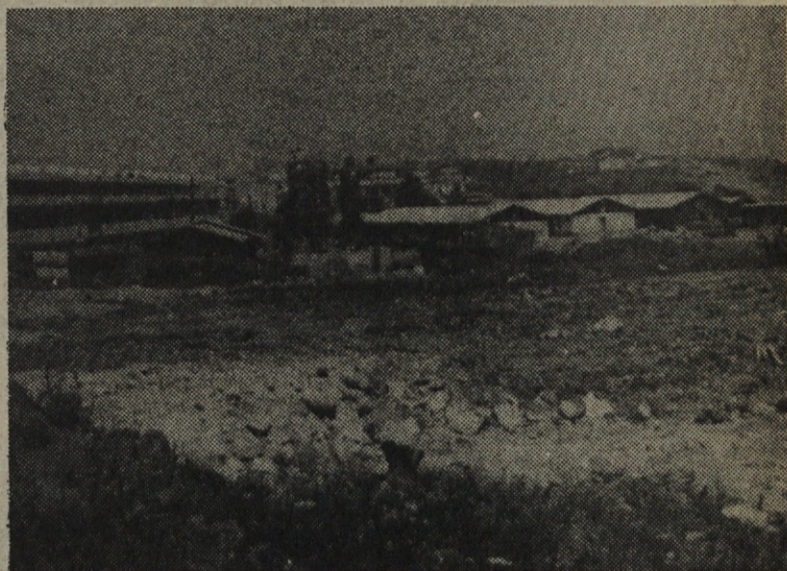
Gradimo za industrijo motornih vozil

Že nekaj več kot pet let naš TOZD Ljubljana — okolica gradi novo tovarno motornih vozil v Novem mestu. Gradnja poteka v fazah. Najprej smo naredili halo za proizvodnjo avtomobilov. Hala je dolga 440 metrov in široka 120 metrov. V njej so montažni trakovi za sestavljanje popularne »katrice«.

Sedaj potekajo dela na delu vzhodnega aneksa, na južnem platu, adaptacija lakirnice in še nekatera manjša dela. V kratkem bo začela gradnja severnega aneksa in glavnega vhoda z parkiriščem za avtobuse ter parkirišče osebnih avtomobilov. Konec letošnjega oziroma na začetku naslednjega leta pa bo začela gradnja ogromne hale za proizvodnjo prikolic in avtomobilov za stanovanje. Ta hala bo dolga 480 metrov in široka 120 metrov. Imela bo tri etaže in vsaka bo visoka 9 metrov. V bodočnosti pa se bo gradila tudi adjuštaža, mehanična delavnica

in še nekateri manjši objekti, tako da Novo mesto ne bomo zapustili še najmanj 5 oziroma 6 let.

Južno plato, ki jo bodo v IMV uporabljali kot raskladnico smo začeli graditi že lansko leto. Pri izkopu smo imeli ogromne težave zaradi skalnatega terena. Bilo je potrebno razstreliti in odpeljati manjši hribček, da bi dobili ravno površino za plato. Za ponazoritev kako zahtevno je bilo to delo, naj povemo tudi to, da smo včasih minirali tudi z 6 tonami naenkrat. Da bi naše delo bilo še nekoliko težje, je med skalami bila tudi ilovica, tako da ob deževnih dnevih sploh ni bil mogoč odvoz z tovornjaki, kajti le-ti so se takrat preveč pogrezali v ilovico. Ko smo uspeli poravnati teren — takrat smo odpeljali že 100.000 kubikov kamna, — smo morali položiti še vso kanalizacijo, vodovod, elektriko in ostalo inštalacijo. Večina platoja je sedaj že asfaltirana, manjši del pa bo

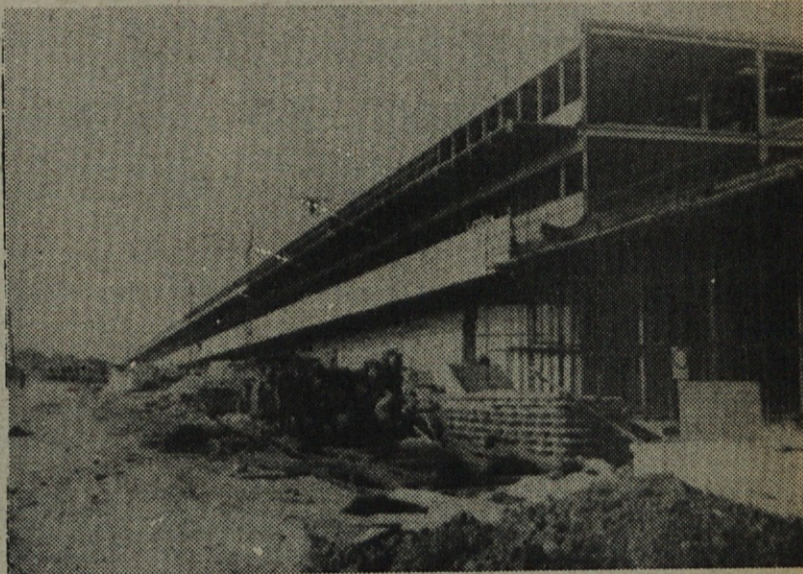
V kratkem bo naselje z betonarno prestavljeno, kajti tukaj bo glavni vhod v tovarno IMV in veliko parkirišče za avtobuse in osebne avtomobile

Novo delavsko naselje še gradimo na južni strani IMV

Zaradi povečanih potreb tovarne IMV je potrebno narediti tudi večji kolektor

Del vzhodnega aneksa, ki je še v gradnji: po dograditvi bo dolg 440 m

narejen in dokončan v naslednji fazi. Plato bo v končni obliki imel površino 40.000 kvadratnih metrov. Čaka nas tudi še izkop štirih temeljev za nosilce razsvetljave, ki bodo podobni svetilnim stolpom na nogometnih štadionih.

Vzhodni aneks, v katerem bo pisarniški del, je delno že dokončan, drugi del pa je še v gradnji. Pred tem aneksom bomo v kratkem začeli delati vzhodno parkirišče, ki bo imelo površino 80.000 kvadratnih metrov. Na tem mestu sedaj še stoji del našega naselja, ki bo v kratkem kompletno preseljeno na južno stran IMV-ja, kjer je že postavljena betonarna in večina stanovanjskih barak. Na vzhodnem parkirišču bo glavni vhod v tovarno za delavce in parkirišče za avtobuse, kajti večina delavcev v tovarni se vozi na delo iz bližnje okolice Novega mesta in pa veliko parkirišče za osebne avtomobile.

Zelo zahtevna so adaptacijska dela v lakirnici. V petek, ko v tovarni končajo z delom, nastopi naša skupina, ki mora v dveh dneh, petek in sobota, opraviti predvideno delo, kajti v ponedeljek zjutraj že mora začeti nemotena proizvodnja v lakirnici. Tako se včasih zgodi, da delamo nepretrgano od petka do ponedeljka zjutraj.

Delavsko naselje se bo v kratkem v celoti preselilo na južni del gradbišča. V naselju bo 12 objektov. Od tega bo 8 stanovanjskih barak v katerih bo prostra za okoli 250 delavcev, razdelilnica hrane z menzo, baraka z pisarnami in skladišča. Trenutno je na gradbišču zaposleno okoli 200 delavcev in vsi stanujejo in se hranijo v naselju. Hrano vozimo iz Gostinskega centra. V poznejši fazi gradnje bomo imeli zaposlenih nekaj več delavcev, zato smo že sedaj naredili nekoliko večje naselje.

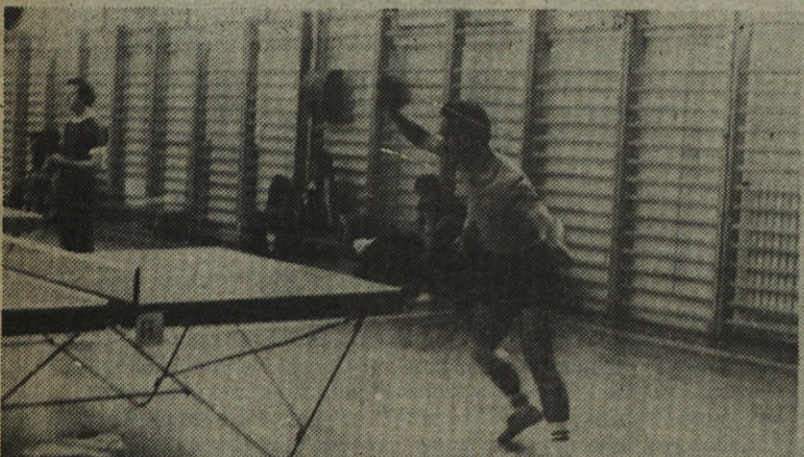
C. Pavlin

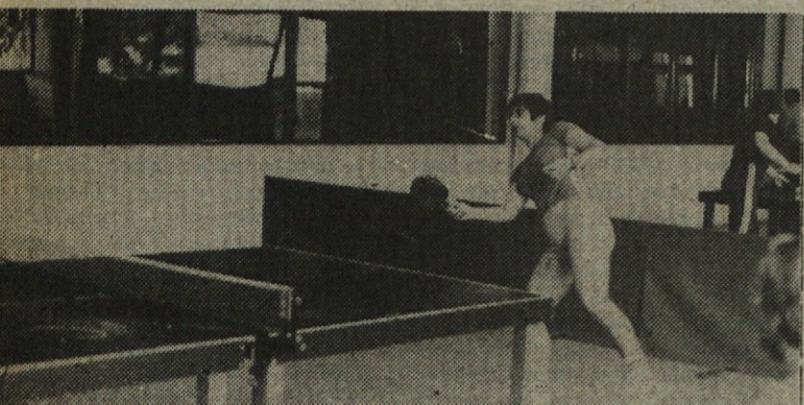
Vse športnike je pozdravil predsednik RO SGDS Željko Humer

Nekdaj močni Gradis je imel letos na športnih igrah le skromno ekipo

Tudi v namiznem tenisu so naši pokazali dovolj znanja

Katica Žvikart v borbi za drugo mesto

DAN GRADBICEV V METLIKI

Letošnji dan gradbincev smo praznovali v Beli Krajini — v Metliki, pravzaprav v mali vasi Vinomer. Tu se je zbralo precejšnje število predstavnikov gradbenih delovnih organizacij iz cele Slovenije, prazni pa so prisostvovali tudi naši stari revolucionarji — gradbinci, ki jim je to pravzaprav redka prilika, da se spoznajo z delom svojih bivših »podjetje« in z napredkom celotnega gradbeništva.

Domačini so za proslavo pripravili prijeten program in ga povezali s

kulturnim udejstvom. Tako smo lahko ostalih slišali gradbenike — pesnik Ingrada« itd. Bilije, v Črnomlju pa proizvodno je prijetno slišati in videti, da gradbeništvo odrezal — ne na enem ne na drugem polju tekmovalj. Pri športu poleg znanja res potrebna tudi v proizvodnih morali pokazati, kdela delavcev podelili tudi priznanja najzaslužnejšim sindikalnim delavcem pri delu v republiškem odboru. Mladina za taka dela? Prav gotovo le nezavzetost in nezanimanje ti-

Novem mestu so bile ta dan do- štih, ki za afirmacijo Gradisa na tem področju skrbijo, je vzrok za ne- speh. Saj smo končno sodelovali le v eni disciplini proizvodnih tekmo- vanj in prav bi bilo, da se v našem sindikatu že naslednje leto bolje pripravimo, če že ne več pa vsaj z udeležno polnoštevilne ekipe.

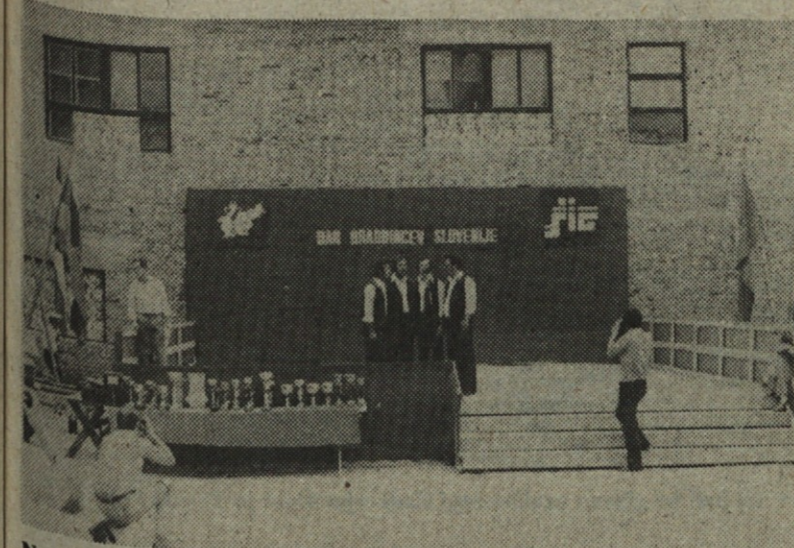
Na proslavi dneva gradbincev sta poleg ostalih prisostvovala tudi Miran Potrč, podpredsednik RS ZSS in Emil Tomažič, predsednik zbora združenega dela Skupščine SRS.

Naše kegljačice so se kar dobro odrezale

Belokranjski mladinci so nam predstavili nekaj domačih plesov

Na proslavi je sodeloval tudi kvartet iz »Ingrada«

Prvi trije uvrščeni v proizvodnem tekmovalju

Tretje mesto v kegljanju pa je pripadlo Gradisovim ženam

Edino prvo mesto v športnih igrah pa je Gradis osvojil v namiznem tenisu za moške

Drugo mesto v namiznem tenisu za ženske so osvojila naša dekleta

In to so prvi trije v skupni uvrstitvi — žal letos brez Gradisa

SLADKORKA BO

NEVARNED — JESENI

Da je gradbišče Tovarne sladkorja v Ormožu resnično GRADISOVO, nam pove podatek, da na njem dela devet naših TOZD, DS SS. Glavni nosilec del je GE Maribor. V sodelovanju z Gradisovim birojem za projektiranje iz Ljubljane in Lesno industrijskim obratom iz Škofje Loke je zgrajeno delavsko naselje, v katerem stanujejo vsi zaposleni pri izgradnji tovarne.

V gradnjo objektov tovarne pa so se vključili tudi tili Gradisovi tozdi: Velik del obvez je prevzela gradbena enota iz Celja, ki izvaja dela na glavnem objektu. Sodelujejo še Strojno prometni obrat, GE Koper, Nizke gradnje Maribor, Gradnje Ptuj, Kovinski obrati Maribor in skupne službe Ljubljana.

Sama gradnja je razdeljena na tri dele: ureditev gradbišča, sanacija terena in gradnja posameznih objektov.

Pri urejanju gradbišča je zgrajena Opekarniška cesta — pelje mimo opekarnice Ograd, ki bo sredi leta priključena Gradisu — ki je namenjena osebnemu prometu in glavna dovorna cesta za dovoz surovin. Istemu namenu bo služil industrijski tir, ki je povezan z železniško postajo v Ormožu. V tej fazi je zgrajen tudi objekt družbene prehrane, garderobe, sanitarije in pisarne. Zgrajena je tudi čistilna naprava za čiščenje odpadnih voda.

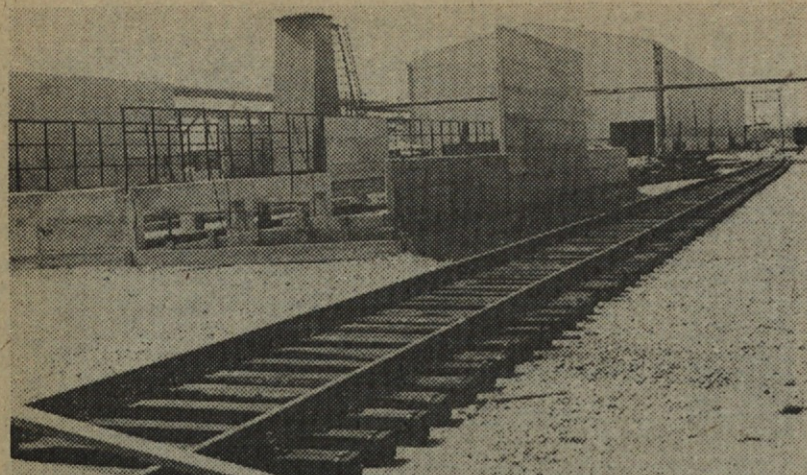
Sanacija terena je bila zelo zahtevna zaradi izredno visoke pod-

zemne vode, ki je zelo onemogočala boljše posege v teren. Zato je bilo potrebno področja globokih objektov ograditi z nepropustno tanko jarkov zavos in s pomočjo voditelja črpati vodo, ter tako omogočiti izkope do 11 metrov globoko. Istočasno s sanacijo terena in ureditvijo gradbišča so tekla dela na gradnji objektov. Prioriteto pri gradnji so imeli tisti objekti pri katerih je montaža najzahtevnejša in najdaljša. Zato so najprej začeli objekte za skladiščenje, kot so: skladišče poljskih produktov, skladišče požarno nevarnih materialov, skladišče palet, rezervoarje za kvas in melaso, objekte za čiščenje vode, vratarnico z ambulanto ter objekte za sprejem sladkorne pese in

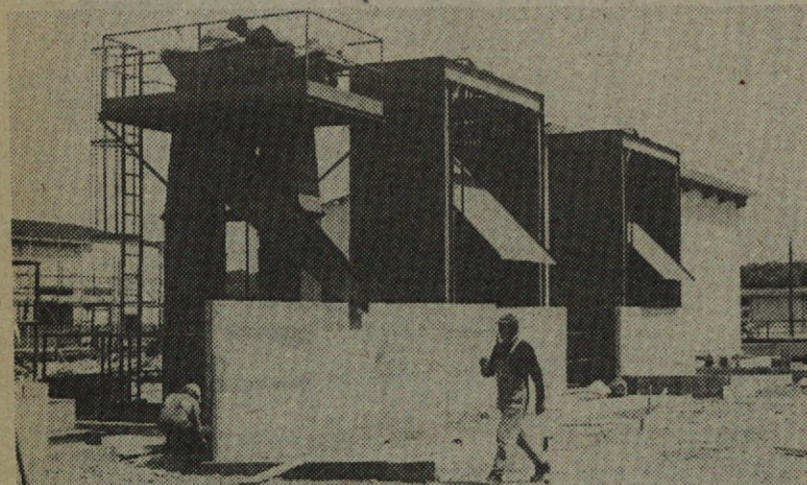
komandni del z laboratorijem. Med take objekte sodi tudi obrat sladkorja, energetski del glavnega objekta, sušilnica rezancev, skladišče sladkorja in skladišče pese.

Spica gradbenih del je sedaj nekoliko že mimo, tako da na gradbišču dela okoli 500 delavcev, medtem ko je v času največjih del bilo na gradbišču tudi 750 delavcev. Sedaj bodo v največjem zagonu dela na montaži opreme. Do jeseni se bo delalo tudi v dveh izmenah, tako da bi tovarna začela poskusno obratovati jeseni letos. Ostala manj pomembna gradbena dela se bodo nadaljevala vse do konca letošnjega leta in ne bodo nič vplivala na proizvodnjo v tovarni.

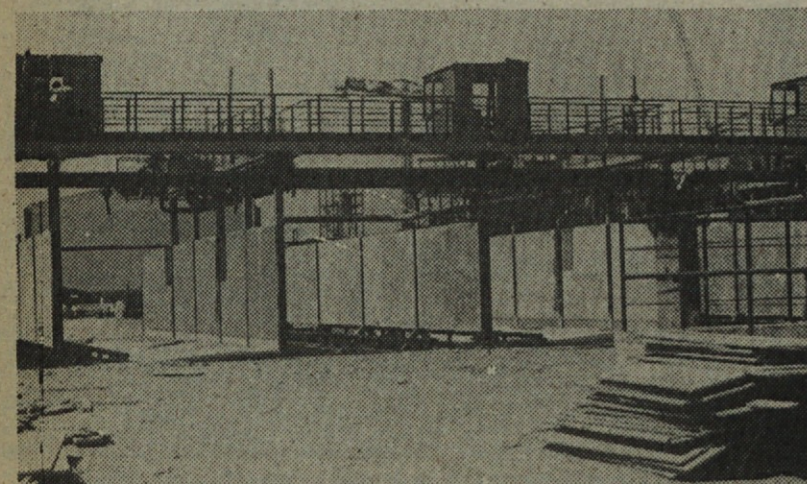
C. PAVLIN

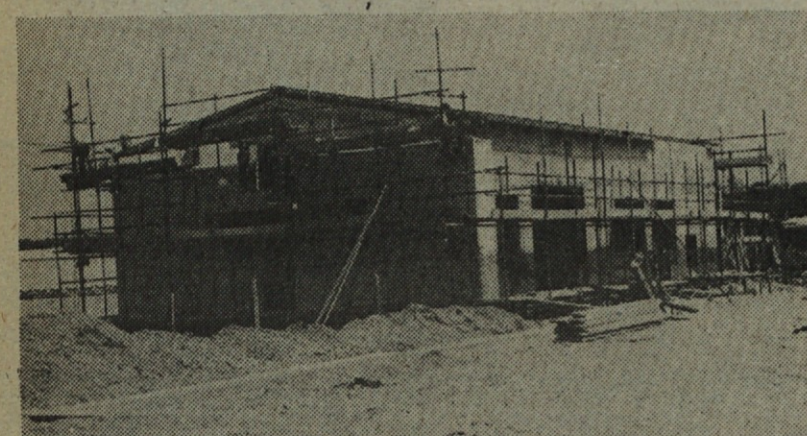
Razkladalna postaja za tirna vozila

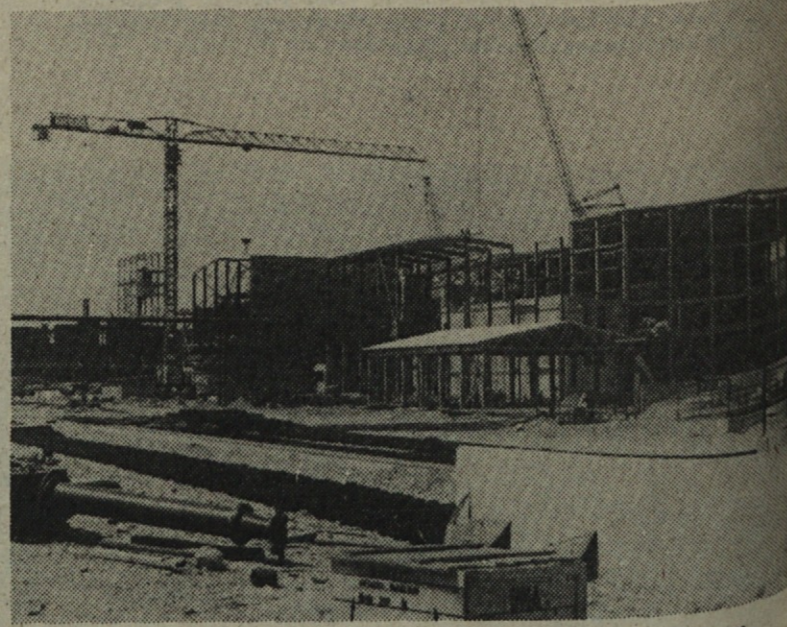
Tukaj se bo sladkorna pesa prečiščevala: na sliki je stroj za pranje pese in lovilce kamena in perja

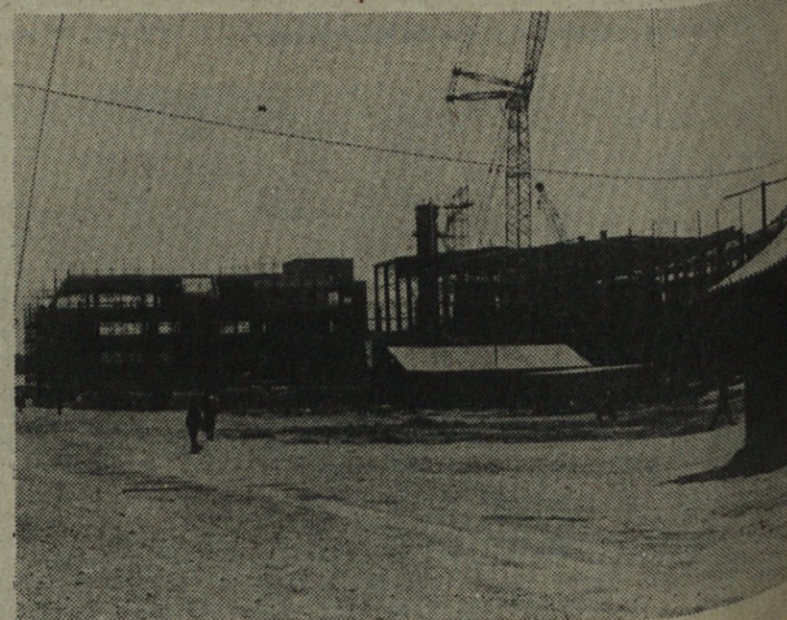
Razkladalna postaja za cestna vozila

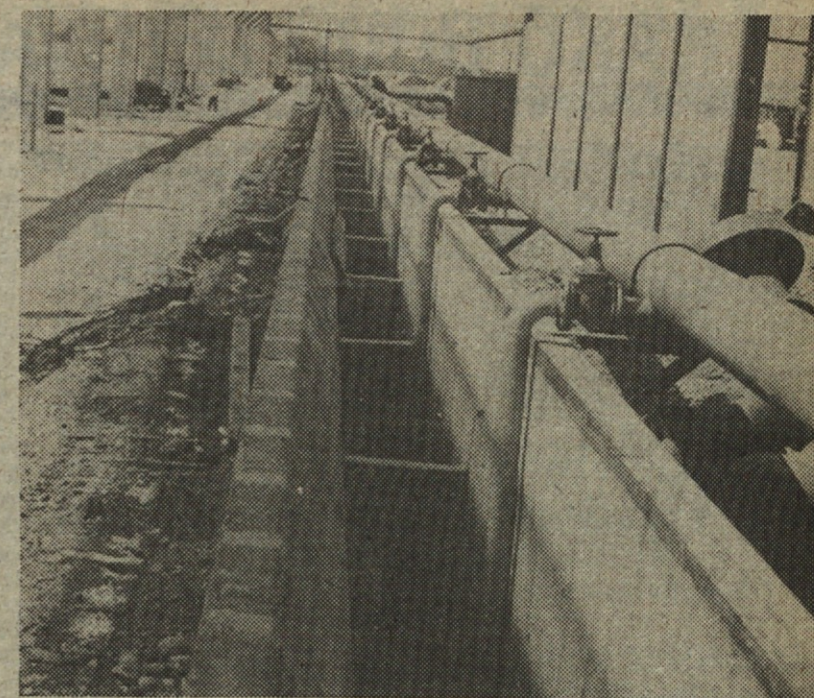
V tem posloju bo komandni del z laboratorijem, v katerem bodo nenehno preverjali kakovost sladkorne pese in količino sladkorja v njej

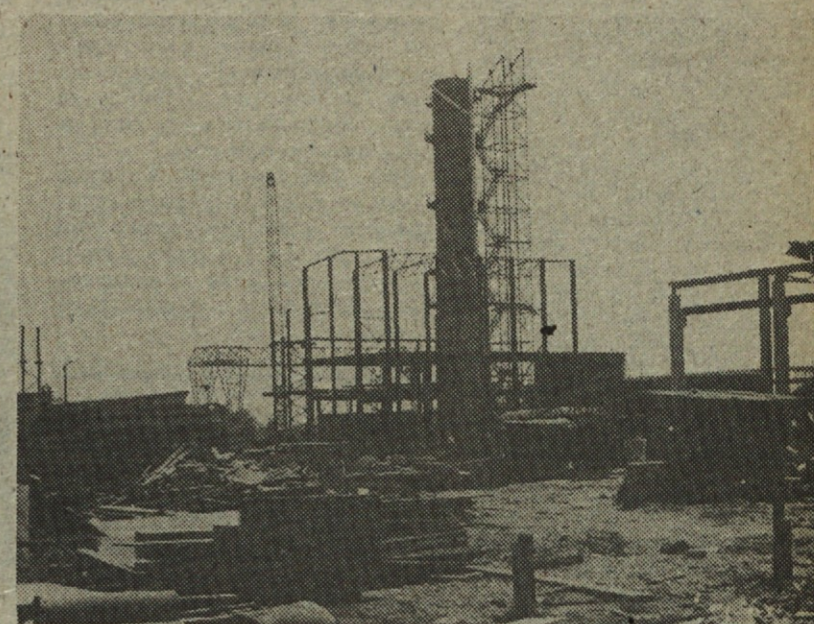
V tej hali bo glavna proizvodnja sladkorja: gradi jo TOZD GE Celje

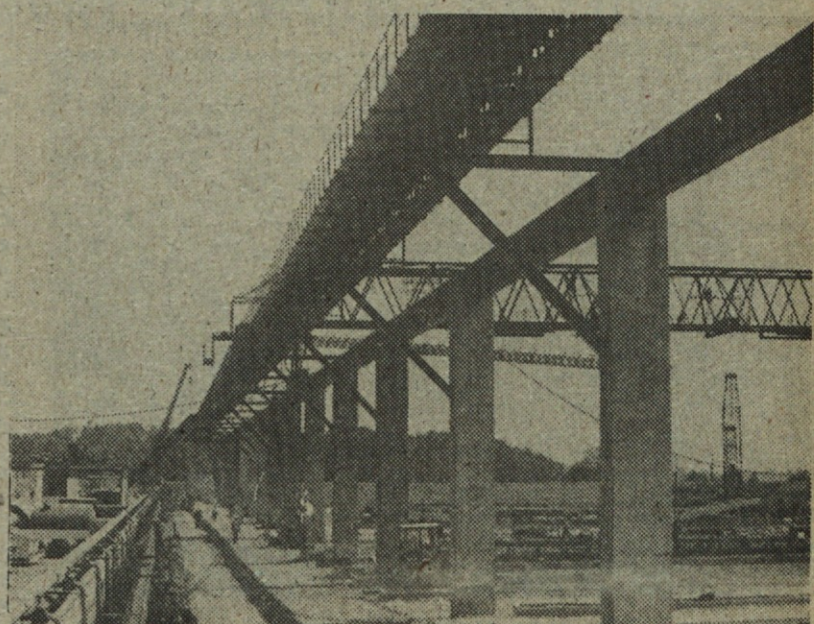
Upravno poslojje (levo) in glavna proizvodna hala (desno)

Po plovnih kanalih bo voda pod pritiskom pötiskala pesu iz deponije v proizvodnjo

Peč za žganje apna; apneno mleko bodo uporabljali v kemičnem postopku pri predleavi pese v sladkor

Tekoči trak, po katerem bo sladkorna pesa potovala v deponijo

uhinja v delavski menzi na sladkorni tovarni

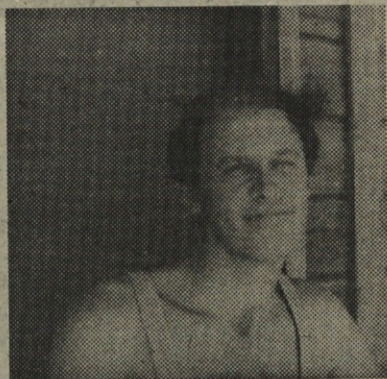

montažnih hišicah L10 iz Škofje Loke stanujejo delavci, zaposleni na sladkorni tovarni

KAKO BODO LETOVALI NAŠI DELAVCI?

Ivan Furek

Šukrija Handanović

Kako potreben je letni dopust, kako ga vsi težko čakamo, da nas prav zato velika večina pohiti na dopust že takoj julija in kako spočiti in z večjo delovno energijo začnemo z delom po dopustih? Vendar vsi si le ne moremo privoščiti tak dopust, kajti letovanje na morju je za nekatere predrago. Predrago pa je predvsem za tiste, z nižjimi osebnimi dohodki, za tiste, ki imajo številno družino, to pa so največkrat nekvalificirani delavci, ki razen tega zelo težko dobijo dopust v poletnih mesecih, ko je za gradbince najugodnejša delovna sezona, glede na odlične vremenske pogoje. Kako bodo letovali delavci, smo izvedeli v pogovoru z njimi.

HANDANOVIĆ Šukrija, GE Ljubljana — okolica: »Odmor koristim, da tako kažem, po vlastitij potrebi, a to znači, da najčesteje koristim po nekoliko dana u proljeće odnosno u jesen. Sa mojim niskim primanjima ne smijem niti pomisliti na more. Godišnji odmor osim toga ne mogu dobiti u ljetnim mesecima jer tada imamo najviše posla.

Svaki dinar moram što koristnije uložiti jer zidam kuću, pa su zato i izdaci veći. Imam i nešto zemlje koju moram obraditi i u jesen pobrati plodove sa nje. Tako za mene godišnji odmor u smislu odmaranja ne postoji.«

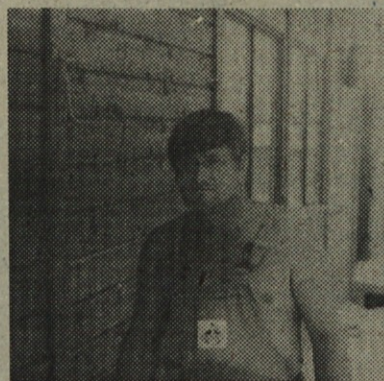
STUPNIKAR Metka, KO Ljubljana: »Kot vseh zadnjih devet let, bom tudi letos šla taborit in to na južno primorje, kajti tam je še najbolj sigurno vreme pa tudi morje je dosti bolj čisto. Za nakup šotora in vse taborniške opreme smo se odločili pred devetimi leti. Takrat sem bila zaposlena v Litostruju in so bile minimalne možnosti za letovanje v našem počitniškem domu, cene v hotelih pa so že takrat bile precej visoke, da o tem, kakšne so danes, sploh ne govorimo.

Dopust pod šotorom je nekaj izrednega, tako da danes niti pomislím ne, da bi letovala drugače kot pod šotorom. Zato tudi nikoli nisem

dajala prošnjo za Gradisove počitniške domove. Človek se v kampu bolj prijetno počuti, lažje se sprosti in je nasploh bolj komoten.«

BEREND Božo, OGP Ljubljana: »Septembra letos grem k vojakom, pred tem pa bom seveda izkoristil letni dopust. Moj letošnji dopust bo kombinacija dopusta na morju in doma. Na morje bom šel sigurno za deset dni, kajti drugo leto bom v poletnih mesecih v vojski, ostanek dopusta pred odhodom k vojakom pa bom preživel doma pri starših. Oni živijo v Križevcih in ta čas, koliko bom še doma jim bom pomagal gospodariti.«

SALEŠEVIĆ Rifet, GE Ljubljana — okolica: »Ja kao običan fizički radnik ne mogu si priuštiti dru-

Rifet Salešević

gačiji odmor kod vlastite kuće. Rado bih ja otišao i na more i vidio Švajcarsku, ali kad nema novaca onda moram ostati kod kuće, jer tako manje potrošim, a puno korisnih stvari mogu za to vrijeme napraviti.

Imam brojnu porodicu, sedmero djece i treba sve njih hraniti, oblačiti pa i školovati. Zato kad imam godišnji odmor, a to je obično u jesen pomognem uraditi sve potrebno na zemlji, nabavim drva za zimu, a najviše radim na kući u Vrpolju, blizu Sanskog mosta. Čak i cijene u našem odmaralištu u Poreču i Ankaranu su za mene i moju porodicu previsoke.«

Josip Biškup

počitka ne bo nič, temveč bo treba tudi v tej vročini kar krepko zavihati rokave.

Da pa vse le ni tako črno kot zgloda pa so poskrbeli na naši enoti in tako bomo učenci šli 16. avgusta za tridni na otok Krk.«

KOBAL Alojz, SPO Ljubljana: »Letos sem pa že veliko dopustoval. Bil sem 21 dni na preventivnem rekreativnem oddihu v Radencih in pa 10 dni z Zvezo borcev v Portorožu.

V Gradisu sem od leta 1946 in odkar imamo svoj počitniški dom v Ankaranu svoj letni dopust tam preživim. Tako bom z ženo tudi letos počival v našem počitniškem domu. Zame je v Ankaranu najlepše. Včasih sem hodil v Ankaran še z otroci, sedaj pa hodiiva z ženo sama, lani smo pa vzeli s seboj vnučka, malo za kratek čas.

Zame je Ankaran tudi primeren zato, ker je blizu in tudi brez avtomobila se hitro pride. V počitniški dom, ki ga bomo gradili v Biogradu na morju pa bodo lažje šli tisti z avtomobili.«

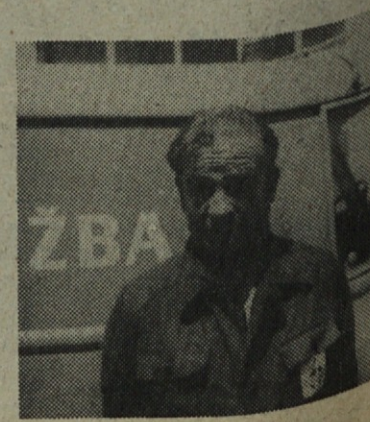
C. Pavlin

Metka Stupnikar

Božo Berend

Alojz Kobal

BIŠKOP Josip, GE Maribor: »Sem učenec in bom v poletnih mesecih na praksi, tako da od pravega

Kako imamo organiziran letni oddih delavcev GIP Gradis

Upravnik Jani Klančar in glavna kuharica Ivanka Kranjčič s sodelavci v počitniškem domu Poreč

Glede na sklepe odbora za standard in rekreacijo se je sezona letovanja v počitniških domovih Poreč in Ankaran pričela z 10. junijem 1979. Počitniški dom na Pohorju posluje preko celega leta.

Sprejete so bili tudi cene dnevnega penziona, ki znašajo za domače goste t. j. člane kolektiva z ožjimi družinskimi člani, upokojence in učence Gradisa 100 dinarjev. Za otroke do vključno 10 leta starosti 80 dinarjev.

Za tuje goste je bila določena cena 120 dinarjev za dnevni penzion (otroci 95 din) in inozemske goste 250 dinarjev (otroci 200 din).

V ceni ni vračunana turistična taksa, ki se ravna po kraju letovanja.

Kadrovsko socialna služba je izvršila razpis 31. marca 1979 z rokom prijave do 15. aprila 1979. V danem roku je prispelo od delavcev vseh TOZD GIP Gradis 654 prijav za letovanje 1721 odraslih oseb in 376 otrok. Glede na kapacitete počitniških domov, ki znašajo v vseh treh domovih (Poreč, Ankaran, Pohorje) skupaj 210 ležišč in glede na razpisane 10 dnevne izmene od 10. junija

do 18. septembra 1979 bi bilo po teoretičnem izračunu možno zadoštili željam vseh prijavljenih (cca 2100 osebam). Vendar temu ni tako. Iz večletne prakse, ki se je potrdila tudi v letošnji sezoni je razvidno, da večina prijavljenih želi letovati v izmenah meseca julija in prvi polovici avgusta.

Vsled navedenega so nujne predlagane razporeditve in uveljavljanje kriterijev, ki dajejo prednost družinam s šolo obveznimi otroci, planiranimi dopusti glede na delovne zadolžitve in zamenjave nadalje kriteriji, ki delajo prednost družinam fizičnih delavcev in upoštevanje zdravstvenih in socialnih indikacij.

Na osnovi tako predlaganih razporeditev je bilo naknadno zagotovljeno letovanje 123 družinam.

Nadaljnja skrb članov odbora za standard in rekreacijo, ki jih vodi predsednik Zrim Viljem iz TOZD GE Jesenice je skupno s pristojnimi strokovnimi službami zagotoviti ustrezen kader ter opremljenost in urejenost počitniških domov in čim uspešnejše poslovanje z edinim ciljem, da se zagotovi članom kolek-

Osebjc počitniškega doma Ankaran z glavnim kuharjem Tonijem Tomažičem in upravnikom Maksom Kuclerjem

tiva z družinami prijeten odmor.

Pri zagotovitvi ustreznih kadrov naj bi veljalo načelo, da 2/3 potrebnih kadrov zagotove TOZD GIP Gradis, ki imajo organizirane obratne prehrane na večjih gradbiščih ali v samskih domovih.

Praksa pa je tudi v letošnjem letu pokazala neupoštevanje tega načela saj sta se potrebam odzvali le TOZD N. G. Maribor in GE Maribor iz katerih sta bila prerazporejena upravnik za počitniški dom Poreč in glavni kuhar za počitniški dom Ankaran ter celotni kader počitniškega doma na Pohorju. Kadrovski službi je uspelo pridobiti ves ostali potreben kader izven kolektiva na osnovi izvršenih objav. Pri izbiri kadra se smatra, da smo imeli srečo saj so se gostje dosedanjih dveh izmen glede prehrane, postrežbe in urejenosti v domovih izrazili samo pohvalno.

Glede urejenosti počitniških domov je poudariti veliko skrb in napore, ki so jih vložili delavci GE Maribor pri obnovitvi doma na Pohorju.

Bivalne hišice počitniškega doma Ankaran so bile tik pred sezono be-

ljene. Urejen je vrt z nasadi in očiščena plaža.

Razveseljico je, da se je uredil športni prostor za odbojko in bališnice, usposobilo kegljišče in nabavilo mizi za namizni tenis.

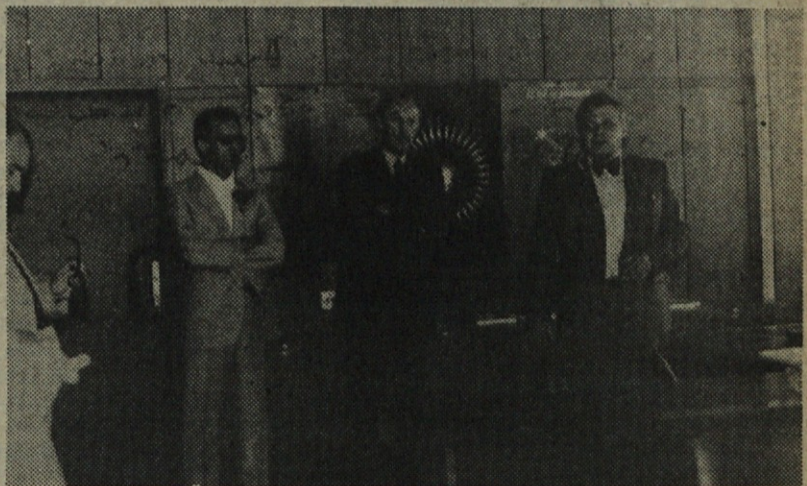
Počitniški dom v Poreču je sprejel prve goste brez večjih sprememb v urejenosti bivalnih prostorov, kuhinje z jedilnico in skupnih prostorov. Za prihodnjo sezono se predvideva obnova fasade in strehe. Vzorno pa je urejen in vzdrževan vrt v katerem se gostje radi zadržujejo pretežno preko celega dne.

Tako smo v skopih obrisih opisali pogoje in ukrepe za zagotovitev organiziranega letnega oddiha članov kolektiva Gradis v lastnih počitniških domovih. Zavedamo se, da so obstoječe kapacitete počitniških domov za osem tisoč članski kolektiv premajhne in tako naj bi bil naš cilj vzdrževanja in ohranjanja obstoječih kapacitet iskati rešitev tudi v zagotovitvi novih. Korak naprej v teh načrtih je odločitev za gradnjo novega počitniškega doma v Biogradu. O realizaciji zastavljenega bomo poročali prihodnjič. N. J.

S slavnostne otvoritve novih prostorov PB Ljubljana

Birojevci so v svoji sredi toplo pozdravili svojega nekdanjega sodelavca Jožeta Uršiča

Trije Gradisovci: direktor TOZD GE Ljubljana-oklica Jože Zajc, bivši »generalni« Hugo Keržan in gostitelj direktor TOZD PB Ljubljana Boris Vede

ŽIVLJENJE IN DELO NA DVOMESEČNEM POLITIČNEM TEČAJU

Ker marsikdo ni zadosti in pravilno obveščeno o tem, kaj smo delali dva meseca na političnem tečaju zveze sindikatov in zveze socialistične mladine Slovenije v času od 19. 3. do 26. 5. 1979 želim o tem na kratko sporočiti naslednje:

Že šeste leto redno poteka sistematično usposabljanje sindikalnih mladinskih samoupravnih aktivistov v centru za druženo izobraževanje pri RS ZSS in RK ZSMS.

Doslej je politično šolo uspešno končalo 18 generacij s cca 900 mladih delavk in delavcev, ki so se domala vsi vrnili na svoja delovna me-

sta gotovo še bolj usposobljeni za politično dejavnost v kolektivu svojih delavcev.

Program politične šole obsega naslednja timska področja:

1. Samoupravljanje, ki vsebuje sodobno zgodovino delavskega gibanja, marksistično sociologijo in temelje marksizma. Težišče je na razvoju samoupravljanja v SFRJ ter na problemih in nalogah samoupravljanja v smislu ustave, zakona o združenem delu in dokumentov političnih organizacij. Iz tega področja opravimo slušatelji 4 — 6 samostojnih seminarov, katerih

osnova je naša lastna samoupravna praksa.

2. Drugo področje našega usposabljanja je gospodarjenje v temeljni organizaciji združenega dela DO in materialni proizvodnji kot celoti. Ta tematika obsega osnove marksistične politične ekonomije, družbenoekonomski sistem SFRJ in SRS, družbenoekonomski odnosi v TOZD, samoupravno sporazumevanje, planiranje, organizacija in vodenje proizvodnega procesa do podrobnih analiz in primerov pridobivanja dohodka, delitev dohodka iz čistega dohodka in merilih in kriterijih za delitev sredstev za osebne dohodke.

O dohodkovnih odnosih smo se podrobno seznanili s primerom železarne na Jesenicah, kjer nam je ing. Valentin Črv nadrobno obrazložil celoten sistem železarne na primerih 26 obrazcev.

S tega področja opravimo 5 — 7 samostojnih seminarov sil (družbenopolitičnih) organizacij pri uredništvu samoupravnih družbenih odnosov v združenem delu.

Pri tem smo obravnavali subjektivne sile in spoznavamo dialektično metodo, vsako politično organizacijo posebej: ZKS, SZDL, ZSMS in druge, posebej pa ob vsaki temi (in samostojno) podrobneje obravnavamo mesto, vlogo in naloge zveze sindikatov od člana sindikalne skupine do občinskega in republiškega nivoja. V tem sklepu smo podrobno obravnavali metode in oblike političnega dela v celoti in se posebej sindikatov in drugih DPO. Večja skrb se posveča pripravi in vodenju sestankov ter drugih oblik kolektivnega odločanja, komuniciranja in vplivanja. To temo smo obravnavali z zelo praktičnimi in uporabnimi primeri.

4. Četrto področje so teme in gradiva o sodobnih problemih človeka kot osebnosti, subjekta družbenega bitja in upravljalca.

V tem obsegu obravnavamo psihologijo osebnosti, probleme alienacije, vprašanje osebne odgovornosti, sodobnih interakcij sodobnega izobraževanja, konfliktov, razvitosti oziroma nerazvitosti sodobnega sveta, aktualnih mednarodnih političnih dogodkov, probleme energije, inovacij, neuvrščenosti in druga aktualna vprašanja socializma kot svetovnega procesa.

5. Peto področje so bila naša srečanja in razgovori ter izmenjava samoupravljalških in političnih izkušenj z delavci delovnih organizacij in

sicer Beti Metlika, rudnik Kanizarica Črnomelj, trgovsko podjetje Murka Lesce, Planika Kranj, Železarna Jesenice. Nadalje smo organizirali obiske vodstva občinskih svetov ZS Kranj in Črnomelj. Na vseh teh razgovorih oziroma srečanjih smo obravnavali zlasti naslednjo tematiko:

— delovanje samoupravnih organov od samoupravne delovne skupine do zbora delavcev

— kako deluje sindikat v združenem delu. Delovanje sindikalne skupine, IO OO ZS, konference OO ZS, kdaj in kako sindikati sprejemajo politična stališča, kako razrešujejo konflikte, kako sindikati vodijo kadrovsko politiko itd.

— o delu mladih

— izobraževanje ob delu

— o delu ZK v ZS

— nagrajevanje po delu

— skrb in delovanje sindikatov na področju socialne politike, posebej stanovanjska politika in oddih, rekreacija, skrb za žene in mlade

— podrobneje, kakšna je organiziranost posameznih političnih organizacij v ZD

Ogledali smo si nekatere kulturnozgodovinske znamenitosti, kot primer: Bled z okolico. Begunje (F.S. Vrbo (Prešeren), Doslovec, Bazza, Finžgar) kranj, Kostanjevica, Baza, 20, Muljavo in druge kraje.

Za naš študij smo uporabljali aktualna politična gradiva kot so kongresni dokumenti, skripte in teze predavateljev, knjižice DE, DDU in drugo.

Za vsako temo smo prejeli tudi ustrezno dispozicijo z vprašanji, ki so nam služila kot sporne točke za predelavo gradiva in učenje sploh.

Omenim naj še naše predavatelje in vodje razprav. Večina predavateljev so zelo dobri, kakovostni strokovnjaki in hkrati ugledni družbenopolitični delavci, kot npr. Benčič, Zupančič, Gojko Stanič, Milan Boškovič, Nada Bole, Ivan Justinek, Rudi Rizman, Vinko Kastelic, Nevenka Grgič, Jože Tavčar, Boris Lipušič, Jnez Železnik, Franci Mazi in še številni enako kvalitetni tovariši in tovarišice.

V šoli je sodelovalo 34 predavateljev. V času šolanja smo bili tudi aktivni na športnem in kulturnem področju.

King Pavle

TOZD Grad

62390 Ravne na Koroškem

Preventivni oddih v Poreču

Delovna organizacija Skupnih služb je v letošnjem letu s Plavo laguno v Poreču sklenila pogodbo za bivanje svojih delavcev v Zeleni laguni — »Delfin« — v svrhu preventivnega zdravljenja. V maju smo bili kot prvi napoteni na preventivni oddih trije delavci skupnih služb.

Obvestilo o izboru nas je vse zelo razveselilo in tudi presenetilo.

Odpotovali smo

Odpotovali smo z avtobusom v četrtek 10. maja in prispele v Zelenu laguno zvečer. Razmestitev v hotelu nam je ustrezala. Vseh 10 dni smo imeli tudi lepo sončno vreme.

Naslednji dan bivanja je bil obvezen zdravniški pregled, nato nas je prevzel vaditelj tov. Vlado. Priključil nas je skupini od Javnih skladišč tako, da nas je bilo skupaj 10. Dnevno smo se udeleževali raznih športnih panog in to 2 1/2 uri dopoldne in pravitako popoldne. Te panoge so bile: kolesarjenjem peš hoja, veslanje, keglanje, balinanje, ping-pong, streljanje, mini golf in picado. Plavanje v notranjem bazenu smo si omislili sami, kolikor nam je dopuščal čas, dokler je bila voda v bazenu ogrevana.

Vse gornje panoge so bile na vrsti po 2x tako, da smo lahko tudi laiki razumeli način igre. Ob zaključku vadb nam je Športno rekreativni center PLAVA LAGUNA podelil priznanja — plakete za udeležbo in plasiranje v nekaterih od panog, kar nam je bilo v veliko veselje.

Preživljali smo res čudovite dneve oddiha, bili smo sproščeni in zadovoljni. Za ves program je poskrbel naš vaditelj tov. Vlado in tako smo bili povsem zaposleni. Zvečer po večerji pa smo lahko šli na sprehode in ogled bližnje okolice. Za zabavo je v

hotelski kavarni poskrbel zabavni ansambel. Obiskali smo tudi hotelsko pivnico, kjer je igral ansambel za ples.

S hrano in strežbo smo bili zelo zadovoljni.

Udeležili smo se tudi izleta z ladjo v Limski kanal. Zaradi 2-urne nevihte, ki nas je zajela med plovbo, pa se na žalost nismo ustavili v Vrsarju, kjer je bil predviden ogled mesta.

Hitro, kar prehitro je minilo teh 10 dni in zadnji dan smo zopet imeli zaključni zdravniški pregled. Pri prvem in zaključnem zdravniškem pregledu smo izpolnili po 2 anketna lista z opisom svoje bolezn, osebnih podatkov in počutja po opravljeni terapiji.

V nedeljo 20. maja po kosilu smo odpotovali domov.

Naši vtisi so nepozabni. Edini smo si, da nam je bil tak in ta oddih najlepši dopust, kar smo jih dosedaj preživeli. Mnogo nam pomeni, da smo bili deležni preventivnega oddiha in zato se zahvaljujemo vsem, ki so nam to omogočili, predvsem kadrovsko-socialni službi in pa sindikatu, ki je namenil za tak oddih finančna sredstva. Nobeden od nas treh si sam ne bi mogel privoščiti tako učinkovitega oddiha, ker so stroški preveliki za naše žepce.

Pozdravljamo tak način za delavce in bomo veseli, da bi preventivni oddih koristili še naslednja leta, kar brez dvoma doprinese k počutju in delovni zmogljivosti posameznega udeleženca.

Se enkrat vsem prisrčna hvala!

ZUPAN ZDRAVKO
ŽNIDARŠIČ FELIKS
ŠELIH MARICA

Organizirane oblike interesnih dejavnosti učencev

Dom učencev Gradis Ljubljana, Kvedrova 19 ima kapaciteto za 96 učencev, ki se združujejo v razne organizirane oblike interesnih dejavnosti.

Na športnem področju je največ zanimanja za nogomet, rokomet, šah, namizni tenis, kegljanje in streljanje. V letošnjem letu smo dobili dve stezi za treninge na Gradisovem kegljišču. Strelci pa so dobili dve novi puški in se tudi priključili Gradisovi strelski družini. Skratka, učenci relativno dobro izkoriščajo svoj prosti čas, seveda večji del pod vodstvom vzgojitelja — mentorja.

Zal moramo priznati, da nam je včasih zelo težko organizirati treninge vsled pomanjkanja ustreznih igrišč posebnost za nogomet, rokomet in košarko.

Naši učenci se tudi poslužujejo pridobljene dvorane na Taboru in sicer enkrat tedensko. Vendar tu gre predvsem za razne vaje in veščine, ki so bolj kondicijskega značaja.

V teku šolskega leta 1978-79 so športniki kljub težavam, ki nas pestijo, dosegli nekaj vidnih športnih rezultatov. V počastitev Dneva republike je naš Dom bil lpbudnik za meddomsko tekmovanje med gradbenimi domovi v naslednjih disciplinah: mali nogomet, šah, namizni tenis in streljanje. Na tem tekmovanju so naši učenci osvojili prva mesta v vseh disciplinah razen šaha. Trud se jim je poplačal tako, da imajo sedaj v svoji vitrini tri diplome več. Namizno tenisači so sodelovali na meddomskem tekmovanju ljubljanske regije in osvojili drugo mesto. S tem so si zagotovili pravico nastopa na republiškem tekmovanju v namiznem tenisu, ki je bilo v Murski Soboti, kjer so osvojili peto mesto in dobili pismeno priznanje za sodelovanje.

Športne ekipe Doma vsako leto

nastopajo na MŠIG v vseh panogah. Letos so zasedli sedmo mesto v skupni uvrstitvi, kar je z ozirom na možnosti dokaj zadovoljivo. Vendar pri sestavljanju ekip prihaja do težav. Nekateri učenci bi radi nastopili za »svoj« TOZD. Vendar naj nam bo vsem jasno, da so učenci v Domu organizirani v OOOZSM in ker so to mladinske športne igre, kjer mladinci zastopajo predvsem »svojo« OOOZSM. Ko pa Dom formira vse ekipe pa nimamo nič proti, če se od ostalih učencev kdo želi vključiti v katerokoli športno panogo v »svojem« TOZD. Takšen je bil tudi sklep na Mladinski konferenci Gradisa v mesecu aprilu tega leta.

Poleg teh športnih dejavnosti se učenci še vključujejo v razne klube izven Doma. To so na primer karate klubi, dviganje uteži, rokometni klubi itd.

Da pa ne bi vse skupaj temeljilo samo na športni dejavnosti, smo 9. maja 1978. leta v Domu ustanovili četo Zveze tabornikov, ki so jo člani poimenovali »četa Puščavniki« in se priključili Odredu »Črni Mrav« v KS Nove Jarše. V Domu smo tudi ustanovili Aktiv PZS in radioamaterski krožek. Vendar bom v nadaljevanju skušal prikazati namen, delo in uspehe čete ZT.

Namen ustanovitve ZT čete Puščavniki je bil, vključiti učence v tako vrsto dejavnosti, kjer bodo spoznali osnovne prvine, v tem primeru taborniške, kiso zlasti pomembne za družbeno zaščito oz. samozaščito. Te pa so prva pomoč, znamenja v sili, potni znaki, topografski znaki, semafor, morseovi znaki, postavljanje š šotora, orientacijski pohodi s pomočjo kompasa, streljanje z lokom itd. Pri ustanovitvi čete je bilo samo 15 učencev članov ZT, sedaj jih je že 27 in skušali bomo pritegniti

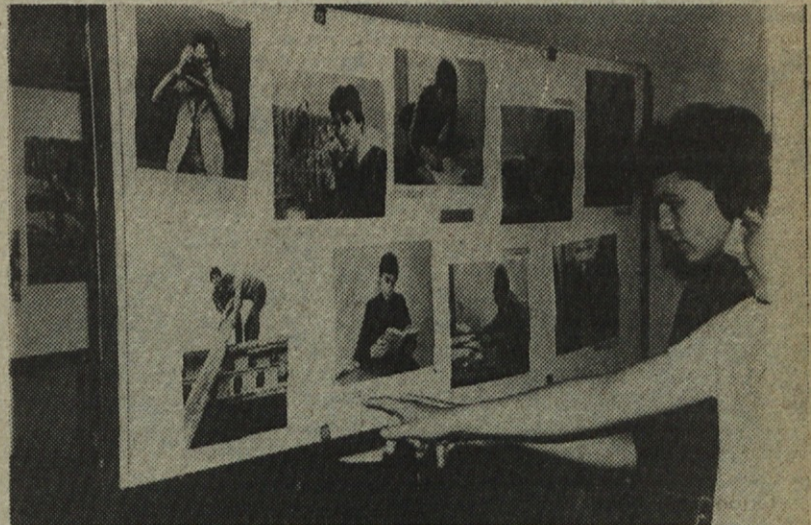
čimveč učencev v tako pomembno organizacijo kot je Zveza tabornikov Slovenije.

V času od ustanovitve do danes so se člani udeležili v več akcijah, ki jih je organiziral Odred ali pa četa sama. Udeležili so se na pohodu II. grupe odredov na Janče 78 in Janče 79, prisostvovali so na osrednji proslavi v Dražgošah. Organizirali so samostojni pohod na Janče v odredovo koč, kjer so ostali dva dni. Tam so se urili v postavljanju šotorov, znake z zastavicami in orientacijo. Ob Dnevu mrtvih so se člani udeležili komemorativne svečanosti na Urhu.

zirali orientacijsko tekmovanje. Vrh vsega pa je bil taborni ogenj, ob katerem ni manjkalo zabave in revolucionarnih pesmi, s spremljavo harmonike.

Vsako leto Odred organizira novejeto čajanko s kulturno zabavnim programom. Na letošnji čajanki so bili tudi naši člani, ki so ob strani znanega pantomimika Andresa Valdesa prispevali nekaj zabavnih točk iz svojega repertoarja.

Drugače pa se člani sestajajo enkrat tedensko oz. po potrebi na članskih sestankih v domski čitalnici, kjer predeljujejo teoretični del programa ZT SXlovenije.

Ogled razstave fotografij in kolekcije, ki nam je prinesla prvo mesto in zlato plaketo

Dva člana smo poslali na tečaj za vodnike, ki ga je Odred organiziral na Jezerskem. Večina članov se je udeležila osrednje proslave ob Dnevu tabornikov 22. aprilu, ki je bila v osnovni šoli v Štepanjskem naselju. Na tej proslavi so nekateri naši posamezni člani dobili pismena priznanja za uspešno delovanje v ZT Slovenije.

Ko je bila organizirana očiščevalna akcija v občini Moste-Polje, ni manjkalo tudi naših članov ZT v tej humani akciji.

Četa sama pa je spomladi organizirala temeljito očiščevalno akcijo okolice našega Doma in bližnje okolice.

Člani so se tudi udeležili tradicionalnega pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane«. Večji del članov se je aktivno udeležil vaj civilne zaščite v KS Stari Vodmat, ki so bile izvedene v okviru gesla »Nič nas ne sme presenetiti«. Za svojo aktivno udeležbo so bili celo pohvaljeni od strani organizatorja.

Ob obletnici ustanovitve čete ZT v Domu so člani organizirali enodnevno taborjenje v KS Šmartno ob Savi. Postavili so dva šotora, ki jih vedno dobijo pri Odredu, ter organi-

Kot je že znano v Domu uspešno delujeta Dramski in Likovni krožek, ki pripravita ob Dnevu mrtvih, Dnevu republike, Novem letu, Prešernovem dnevu, Dnevu žena, Prvem maju in Dnevu mladosti kulturno zabavno prireditev.

Ni prezreti tudi podatek, da smo v letošnjem letu v Domu organizirali fotokrožek, katerega se je udeležilo 14 učencev. Člani fotokrožka so svoja najboljša dela izlagali na 15. meddomski razstavi fotografije, katere organizator je bil Aktiv vzgojiteljev ljubljanskih domov. Izložba je bila odprta od 4. do 8. junija 1979 v avli Kazine, Trg osvoboditve 1. Strokovna komisija je ocenila našo kolekcijo na temo »Domski vsakdan« za najboljšo in nam dodelila zlato plaketo za osvojenost I. mesto.

V sklepnih besedi bi rad poudaril, da tudi v Domu pripravljamo nagrade, ki jih bomo podelili najboljšim učencem, ki so to zaslužili s svojim delom in prispevki za lepše in boljše življenje. Učencem pa želimo tudi v bodoče čim več prijetnega in smotrnega koriščenja prostega časa, ki ga je kot vemo, čim dalj tem več.

PAITAK ANDBIA

Udeleženci tabora ob obletnici ustanovitve čete ZT

Življenje učencev v Gradisovem domu

USPEHI IN TEŽAVE

Zvezno srečanje počitničarjev v Kumrovcu

Na izletu brez pesmi ne gre

Čeprav še nimamo dokončnih analiz o poteku življenja in organiziranega dela naših učencev v iztekaajočem se šolskem letu 1978/79, pa vendarle lahko ugora ljamo, da je bilo — seveda v okviru danih možnosti — dokaj uspešno, pestro in vsebinsko bogato. S prihodom novega vzgojitelja smo uspeli ne samo razširiti delovanja učencev na nova področja, kot je n.pr. taborništvo in izletništvo, temveč tudi vključiti v razne dejavnosti vse učence. To je nedvomno vaš največji uspeh. Za velik uspeh smatramo tudi to, da smo skoraj v celoti realizirali malobe, ki smo si jih ob začetku šolskega leta zadali, čeprav nismo mogli dobiti niti četrtno predvidenih sredstev za izvršitev teh nalog.

Vprašanje, zakaj nismo mogli dobiti predvidenih sredstev za izvajanje preogramov našega dela, čeprav smo za nje pravočasno prosili, ob tej priložnosti sicer ne nameravamo postavljati na dnevni red, temveč se bomo zadovoljili le za ugotovitvijo, da nam je to povzročilo v našem vzgojnem delu dosti težav. Naj navedemo le nekaj primerov. Da je lahko naša strelska ekipa trenirala in tekmovala na raznih meddomskih tekmovanjih in mladinskih gradisovih igrah, so morali učenci kupiti puške za svoj denar. Da je dramska

predvidene proslave in prireditve v domu, so morali učenci opremiti oder za svoj denar. Da je dramska sekcija našega doma lahko izvedla predvidene proslave in prireditve v domu, so morali učenci opremiti oder za svoj denar. Učenci našega doma si niso mogli organizirano ogledati jugoslovanskega filma Boško Buha zato, ker je bila odločitev o nabavi vstopnic za ta film prepuščena UO Centru za izobraževanje. a bo našo prošnjo seveda obravnaval tedaj, ko o filmu ne bo več ne duha ne.

Takšne in podobne stvari niso le povzročale težav pri realizaciji naših vzgojno izobraževalnih programov, temveč tudi dosti nejevolje tako med vzgojitelji, kot tudi med učenci. Ob vsem tem se seveda poraja vrsta vprašanj, med katerimi bi želeli izpostaviti predvsem naslednja: kakšno mesto imajo domovi učencev v podjetju, kakšno vzgojno izobraževalno delo naj se v njih opravlja in kdo finansira sprejete vzgojno izobraževalne programe teh domov? Glede na deklarirane vzgojne in izobraževalne cilje naše družbe in glede na zahteve ter potrebe podjetja po družbeno osveščeni in razgledani delavcih — samoupravljalcih menimo, da se morajo ta, na tudi druga vprašanja v

učencev čimprej razčistiti in pedagoškim delavcem v teh domovih omogočiti, da nemoteno opravljajo svoje poslanstvo.

V Domu učencev Ljubljana, Kvedrova 19 sta v šolskem letu 1978/79 uspešno delovali obe organizaciji. Domska skupnost se je ukvarjala predvsem z notranjo problematiko doma in skupaj z vzgojitelji dokaj uspešno reševali razna vprašanja v zvezi s higieno, gospodarjenjem, medsebojnimi odnosi in učenjem. Zlasti pomembno je bilo delo komisije za učni uspeh. Ta je redno in dokaj vestno spremljala napredovanje učencev šoli, obravnavala problematiko v zvezi z obiskovanjem pouka v šoli, obravnavala problematiko v zvezi z obiskovanjem pouka v šoli, disciplinske prekrške v šoli in po potrebi organizirala individualno ali kolektivno pomoč učencev pri učenju. Rezultati tako zastavljenega dela seveda niso izostali. Od 48 učencev, kolikor jih je v tem šolskem letu hodilo v šolo, so uspešno končali šolanje vsi, razen enega. Z nizom uspešnih akcij se lahko pohvalijo tudi ostale nizirane v domsko skupnost, v precejšnji meri izkoristili možnost, da s svojo dejavnostjo aktivno posežejo v kreiranje življenja in dela v domu in s tem vsaj v določeni meri izpričali svojo samoupravno zrelost.

Osnovna organizacija ZSMS se je ukvarjala predvsem z družbenopolitično dejavnostjo, z organizacijo prostega časa učencev in z navezavo stikov z bližnjo in daljno okolico.

Ker zadeva družbenopolitično dejavnost naših učencev, je treba reči, da komisija za idejno politično delovanje ni mogla v celoti realizirati programa svojega dela. Razlog za to je pomenjkanje denarja. Komisija za IPD je namreč programirala več predavanj, ki naj bi jih imeli zunanji sodelavci. Nastala situacija smo reševali tako, da smo organizirali več debatnih večerov in na njih objavnavali najvažnejše dogodke doma in v svetu ter nekaj tem iz kongresnih gradiv in marksistične literature. Zaradi pomanjkanja denarja smo imeli velike težave tudi z organizacijo prostega časa za učence. Nogometnih žog, loparjev za namizni tenis, diabol za zračne puške itd. nam sicerniv v večji meri primasnjakalo, saj smo vsakodnevne st. oše v glavni (m lahko pokrivali z lastnimi sredstvi, iz tako imenovane »domske blagajne«, povsem pa smo se moraliodpovedati navavi glasbenih instrumentov za glasbeni krožek, ki naj bi popestril naše proslave in prireditve. Osnovna organizacija ZSMS je bila dokaj uspešna tudi pri navezavi stikov za širšo in bližnjo okolico. Ta se je izrazila v dveh smereh, na področju športne dejavnosti in na področju sodelovanja z drugimi osnovnimi organizacijami ZSMS. V tej zvezi bi omenili tle to, da smo končno le uspeli navezati tesnejše stike s komisijo za delo z mladino in OO ZSMS v krajevni skupnosti Nove Jarše.

EDO RAZDRH

Naši strojniki in šoferji v poletni vročini

Simpaztizerji poletne vročine so v glavnem kopalci ob rekah in morjih,, mnogim pa je v nadlego. Poletna vročina, kot je letos,, jo morajo prisilno prenašati naši delavci, strojniki in šoferji.

Če si približe ogledamo delo voznika avtomešalca za beton po mestu v sedanjem turističnem prometu, se lahko samo zamislimo, morda celo pomislimo — nič posebnega. Pa ni tako. Kabina vozila je razbeljena od sonca, v prostor prihaja tudi toplota od stroja. Gibanje vozila je prepočasno, da bi se vsaj malo ohlajala kabina kjer se nahaja dolge ure voznik — šofer. Vožnja vozila po mestnih ulicah v taki vročini ima še dodatne nevšečnosti z zaplinitim ozračjem pred semaforji in na splošno v prometnih ulicah. Redka pa so tudi vozila,, ki bi imela dovolj močne ventilatorje za hlajenje.

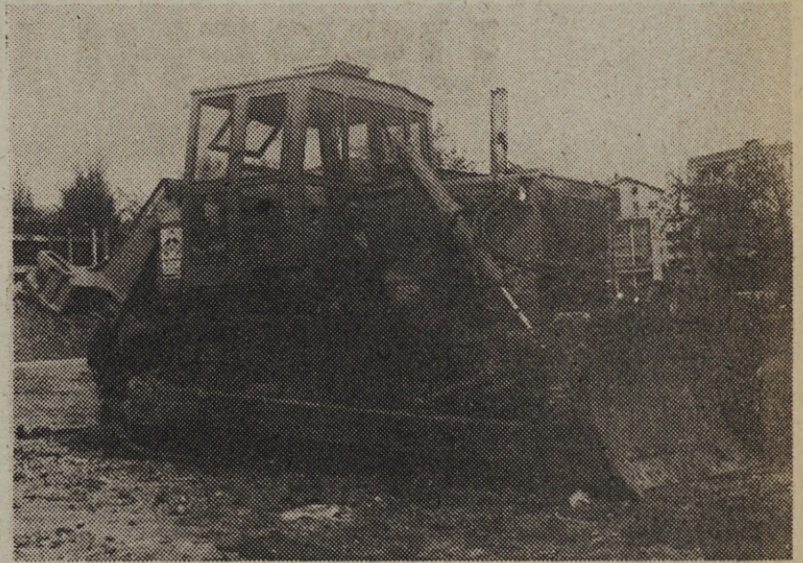
Po končanem delu pa za mnoge nastopi še problem možnosti kopanja in osvežitve. Mnogi so za ta osnovni higienski minimum največkrat prikrajšani.

Upravljalca nekega gradbenega stroja ni kaj dosti na boljšem od voznika. Če je strojnik nekje v gradbeni jami vkleščen med stene, kjer se upre žgoče sonce, nastopi v tem primeru dokaj težak pogoj dela, saj je temperatura višja kot je izven.. V jamah ima delavec strojnik obču-

tek kot da je v peči, nekaj lažje je šoferjem, ki odvažajo izkopni material, ker menjajo položaj. Nadležni spremljevalec poleg vročine je žeja. No, ta žeja pa povzroča težave tistemu, ki dela in tistemu, ki bi moral poskrbeti za ublažitev.. Torej redko bi našli primer, kjer bi bilo organizirano, da se lahko delavci odžejajo, saj še največkrat ni niti pitne vode.

Ena izmed specifičnih kategorij strojnikov so žerjavarji. Te delavce vročina najbolj pesti. Nahaja se med razbeljenim železom ter steklom na različnih višinah. Nima možnosti, da bi stopil v senco, se osvežil z vodo ter pogasil žejo. Vsled vročine, ki se v sončnem poletnem obdobju pojavlja v klasični ali panoramski kabini,, ni možnosti hlajenja.. Za prezračevanje obstaja možnost edino le z odpiranjem okenskih kril ali gornjega dela panoramske kabine. Pri odprtih kabinah so žerjavarji v nenehnem prepihu, kjer povzroča glavobol, prehlad, angine.

Različni poklici so na različni način prizadeti od poletne vročine, ki je letos nenormalna, torej višja od povprečnega za daljšo obdobje nazaj. V glavnem se vsi potimo, eni bolj, drugi manj, vendar pod različnimi pogoji. Najmanj pa smo se potili za to, da bi omilili potenje teh ali morda še drugih, ko tukaj ni opisano njihovo potenje.

»Kabina je prostorna, toda vročina mi ne prizanesa«, pravi tov. Bac

Veliko povpraševanje po »hruškah« je vedno, vendar tudi jeklo rabi počitek v tej vročini

Šofer Križnik je zadovoljen z vozilom — vlačilcem, z vročino pa je skregan

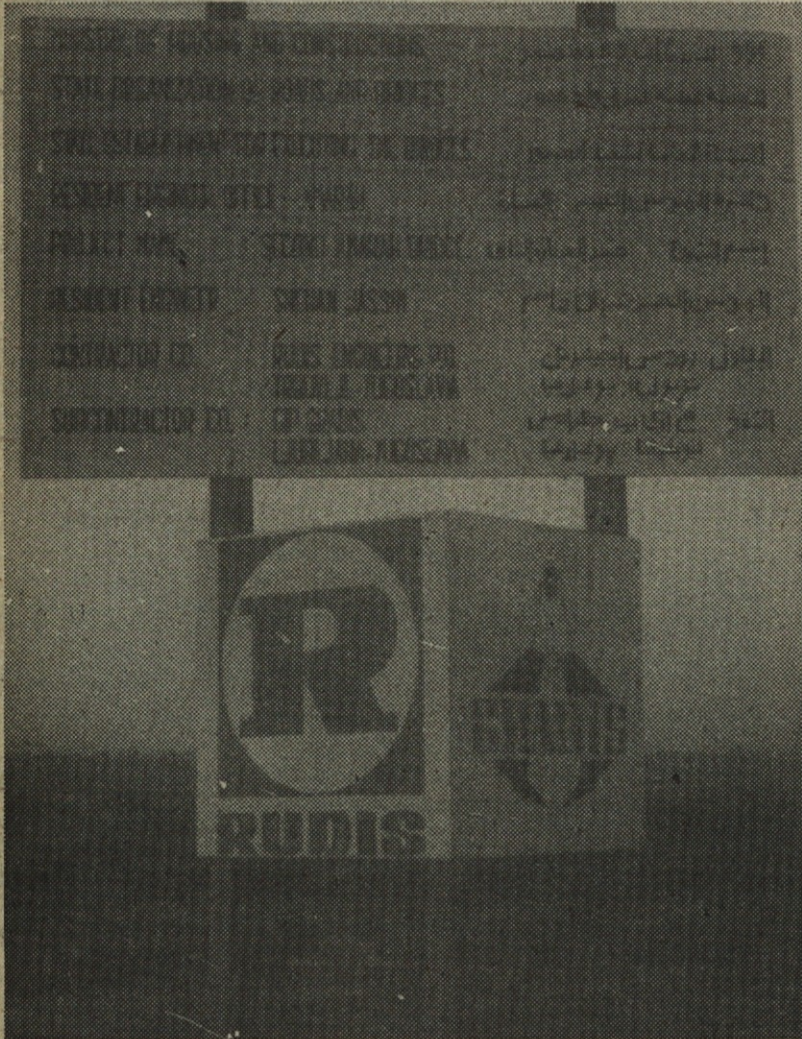

»Če bo še tako vroče, bom zgorel v kabini«, pravi tov. Rus

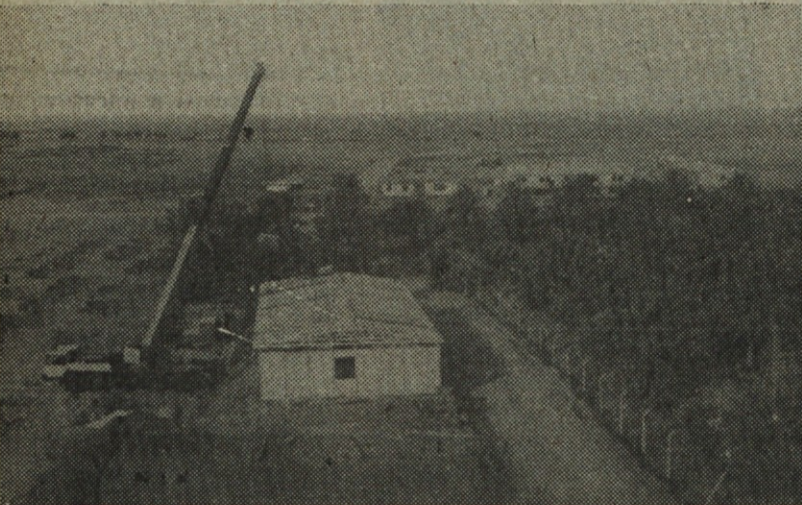

Tudi žerjavisti se potijo v razbeljeni kabini. najbolj pa jih pesti žeja

Delavci DE Amara II. — »Prva proletarska« Gradisa v Iraku

Veliko so postavili sami, med drugim tudi table za oznako gradbišča

Pogled na montažo pisarniških prostorov in naselja ter del trase, kjer bo nova štiripasovnica

Ob priliki obiska glavnega direktorja Saše ing. Skulja v DE Amara II. v Iraku, je na zboru delavcev mladi predsednik OOZS tov. Šmitran Milan orisal življenske in delovne pogoje delavcev pri gradnji mostu čez reko Tigris in zaključil z besedami: »Mi smo prva proletarska Gradisa v Iraku«.

Leto dni je minilo od prihoda prve skupine delavcev Gradisa, ki izvajajo dela pri gradnji mostu čez reko Tigris. Orali so ledino, kakor se temu reče. V popolnoma novem okolju, drugačnih klimatskih prilikah kot v domovini, pri 48 stopinjah in še čez v senci, se je in bo zgradilo prav vse. Vzorno urejeno in vzdrževano delavsko naselje s kuhinjo in samopostrežno restavracijo, je postavljeno v neposredni bližini gradbišča. Glede na prilike je bila to prva velika skrb. Zagotovili so si pitno vodo iz Tigrisa s postavitvijo filtrirnih naprav in lastno elektriko iz agregatov. Dokaj urejeno imajo oskrbo s prehrabeniimi artikli, kruhom, sadjem in zelenjavo. Na začetku temu ni bilo tako, pa tudi sedaj se zgodi, da zmanjka piva, kar pri večni žeji in nujni nadomestitvi potrošene tekočine predstavlja problem. Srečo imajo s kuharji, ki se resnično potrudijo, da zagotove zdravo, kvalitetno in še dokaj raznovrstno prehrano. Pa kaj, ko vedno pri teh visokih temperaturah ne tekne.

Sedaj je pri delih zaposlenih preko 50 delavcev iz različnih TOZD —

GIP Gradis. Največ iz TOZD — N. Maribor (18), TOZD SPO Ljubljana (16) in delovne skupnosti skupnih služb (8). Posamezni delavci so še iz Celja, KO Ljubljana in GE Maribor.

Vodja DE ing. Pukšič, kadrovan tov. Presen, geometer ing. Kulovec, Hrovat, ing. Petek, Potočnik, Bratušek in nekateri strojniki bodo kmalu dopolnili enoletni staž. Večina ostalih delavcev je pri delih že več kot mesecev. Prihajajo novi, ki so gledali na urejenost naselja, prehrano, športnih objektov, mehanoopremljenostjo, organiziranostjo dela na gradbišču presenečeni, kaj se da organizirano in z delom pridnih narediti v puščavi.

Na gradbišču je vkljub mnogim problemom veliko storjenega. Poleg montažne barake s pisarniškim prostorom, se dviguje visok nasip, kateri bo rasel sloj za slojem po predhodnem čiščenju leve obale reke Tigris. Tudi montirana napenjalna korita in konstrukcija za montažo nosilcev. Veliko truda in naporov je bilo potrebno vložiti, da se je izvedla težnja konstrukcije testnega pilota. Vse to sodi v dela za pričetek glavnih del.

Pri dovozu materialov so posamezni šoferji v šestih mesecih prevozili tudi 36.000 km, to je več kot marsikdo v domovini prevozi celo leto.

Želja po delovnih uspehih in dosegeni delovni uspehi so jim pom...

Delavsko naselje in pred njim prostor za avtopark

V TUJINI ● NAŠI DELAVCI V TUJINI ● NAŠI DELAVCI V TUJINI ● NAŠI DELAVCI V TUJINI ● NAŠI

Pošiljka lesa, ki ga čuvajo kot zlato

gali pozabiti na napore in probleme na samem pričetku del. Delno jim pomagajo tudi pri premagovanju domotožja v prostem času, ko se spominjajo na oddaljenost od družine, otrok, svojcev, kadar jih pesti odmaknjenost od civilizacije in bližine večjih mest.

V organiziranem reševanju problemov so lahko vzgled za marsikatero gradbišče v domovini. V svetu delovne enote sodelujejo kot delagati delavci, predstavniki iz vseh zastopanih TOZD. Svet šteje 7 članov. Za predsednika je bil izvoljen Potočnik Bogo. Aktivni so tudi člani ZK, ki so izmed sebe izvolili za sekretarja tov. Presena. Sindikalna organiziranost vseh delavcev predstavlja tisto gonilno silo, ki na osnovi opredeljenih nalog in ciljev uspeva s sodelovanjem vodilnih delavcev strokovnjakov pri realizaciji delovnih nalog, družbeno politični aktivnosti, družabnega življenja, športa in zagotovitvi standarda delavcem DE Amara.

V razgovoru s predstavnikom OOZS tov. Šmitran Milanom strojnikom iz TOZD SPO Ljubljana smo izvedeli, da je bil izvoljen v mesecu marcu 1979. Na gradbišču je že 6 mesecev. S člani izvršnega odbora se jasno zavedajo vloge sindikata. Pri akcijah in postopkih upošteva mnenja vsega članstva. Od njih je prišla pobuda za sodelovanje z vodstvom DE pri zagotavljanju delovne discipline, reševanje problematike zaposlenih, pobuda za formiranje kuhinjskega sveta, za zagotovitev ustreznih pogojev koriščenja prostega časa v klubskem prostoru, za ureditev športnih objektov itd... Posomezni člani IO imajo v okviru programa dejavnosti konkretne zadolžitve kot npr.: organizacija izletov, delovanje foto krožka, športne ekipe ipd. Omeniti je vzorno urejeno temnico za razvijanje filmov, kajti foto amaterjev se ne manjka in aktivnost športnikov. Le-ti so imeli v nogometu že več srečanj med drugimi z domačimi iz Amare in za praznik — Dan mladosti prijateljsko srečanje s niknikom z delavci Geoteh-

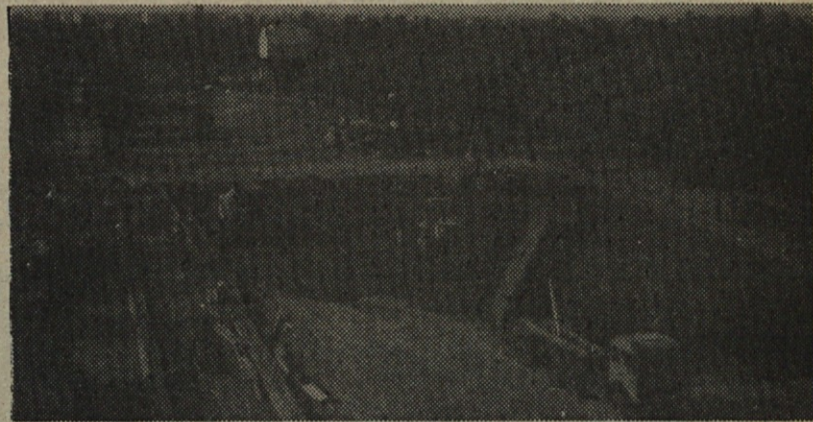
ISLAMOVIC Ramiz, kvalificirani tesar iz NG Maribor je eden izmed dobrih delavcev in tudi navdušen športnik. Na gradbišču je zaposlen že 6 mesecev. Glede na pogoje dela, zaslužek in urejenost družabnega življenja mu ne bo težko podaljšati pogodbo do Novega leta ali še dlje.

ARSIC Miroslav, delavec Nizkih gradenj iz Maribora, je že na zboru delavcev postavil vprašanje zakaj dajo večino delavcev za DE Amara samo dve temeljni organizaciji, saj ima Gradis 18 TOZD. Ali ni kandidatov, ali razumevanja za delo v tujini?

PRESEN Dominik, kadrovik DE in sekretar OOZK v DE Amara od samega formiranja t. j. od meseca avgusta 1978, je v razgovoru povedal, da so začetne težave s postopnim reševanjem odpravljene. Pri vsakodnevnem opravljanju delovnih nalog se pojavljajo novi problemi, katerih reševanje zahteva kompletnega delavca. Omenil je zimsko obdobje z dežjem in blatom ter kako je to psihično vplivalo na ljudi. V poletnih mesecih visoke temperature, ki najbolj pestijo šoferje in strojnike, kajti v zaprtih kabinah vozil so izmerili tudi 64 stopinj C. Vkljub navedenemu je delovni elan zadovoljiv. Bolniškega staleža skoraj ni. V vsem obdobju dela sta bila 2 primera in ena nesreča pri delu. Tudi škorpijoni in kače nam ne pridejo do živga, je bila optimistična izjava.

KENTOVIC Muharem — žerjavist je eden iz skupine delavcev, ki so bili prerazporejeni iz matičnih TOZD v DE Amara v zadnjem času. Izrazil je ugodno oceno, ki so jo novodošli podali o urejenosti delovnih in življenjskih pogojev na gradbišču. Težave so le z visokimi temperaturami, katerim je osebno izpostavljen v kabini žerjava, ki nima urejenih klimatskih naprav.

Navedli smo nekaj misli in vtisov iz obiska in razgovorov z delavci v DE Amara II. v Iraku. Izjave, ki so jih v razgovorih podali posamezni

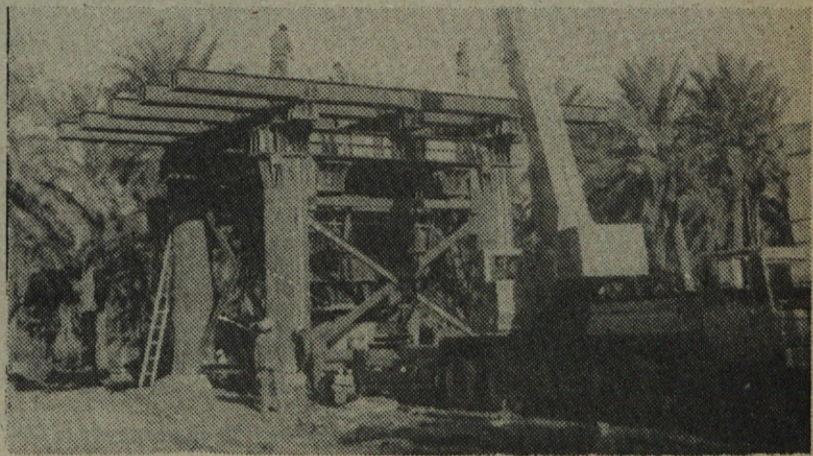
Še zadnji sloj nasipa, pa se odpre novo delo na pripravi napenjalnih korit. V ozadju je piramida, drugi testni pilot

Konstrukcija za montažo nosilcev je pripravljena za pričetek glavnih del, priti bo treba še na drugi breg

Veliko truda in naporov je bilo potrebno vložiti, da se je pričela montaža konstrukcije testnega pilota

jave delavcev, katerih nismo imenovali in so aktivno in konstruktivno sodelovali tudi v razpravi na zboru delovnih ljudi gradbišča Amara.

TOZD ter pravočasnih zamenjav in ne nazadnje čim boljšo informiranost.

Na vse to smo dolžni strokovno, pravočasno in organizirano ukrepati, kajti zavedati se moramo, da niso delavne zadolžitve pri izvajanju del v tujini akcija grupe delavcev na samem gradbišču, temveč je to akcija združenih sil delovne organizacije GIP Gradis.

N. Jeršan

Povedati pa moramo, da si vsi naši delavci, ki izvajajo dela v tujini želijo večje in uspešnejše povezave s TOZD v domovini, večje aktivnosti in organiziranju pri reševanju skupnih problemov, ki pa zahtevajo toliko več naporov od delavcev na samem gradbišču, nadalje zagotovitev ustreznih kadrov iz matičnih

Od dela v kuhinji, plovbe po Tigrisu in težaškega dela na pontonih — do najpreciznejšega dela na opažu in napanjanju sta opravila delavca Potočnik in Bratušek

Utrujenim in lačnim je potrebno zagotoviti dobro prehrano

V akciji: eno od športnih srečanj z domačini

Šport in rekreacija sta sestavni del delovnega procesa. Nogometna ekipa DE

Z obiska glavnega direktorja Saše Skulja v DE Amara II — vodstveni kader in sodelavci